درعلیەدە غلطەدە (آرەولك) غزتەسی ادارەخانەسنە

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÈVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ. 70 »
» » » եռամսեայ. 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրն.
» » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի թուղթ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փոխ 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի:
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՊԱՐԸ

Այս վերնագիրը կը հրապուրէ զիս։ Կը համակրիմ այն գրողներուն, որոնք գուարթ, թեթեւ վերնագիրներ կ'ընտրեն լուրջ բաներ գրելու համար, հակառակ մեր սովորութիւններուն, որով լուրջ վերնագիրներու ներքեւ անամէջ գաղափարներ կ'արտայայտենք ստէպ։ Մեր արդի տրամադրութիւնն է ընդհանրապէս քննադատութիւններ, քարոզներ, խրատներ, դասեր գրել. շատ մը օգտակար բաներ անտարակոյս, որոնք իրենց նպատակին ծառայելու համար՝ քիչ մը փոփոխութեան պէտք ունին արտաքին ձեւերնուն մէջ, և բուն այս նպատակաւ է որ ստեղծուած է բանաստեղծութիւնը, զուարթամտութիւնը, զորս բոլորովին վտարած ենք մեր գրականութեան մէջէն, ժամանակէ մը ի վեր։ Որովհետեւ գտնուած են կարգ մը մարդիկ որ սխալմութիւն ունեցած են կարծելու թէ բանաստեղծութիւնը ոտանաւոր գրել կը նշանակէ, և զուարթամտութիւնը գինով ըլլալ։ Ու լրջութեան հակառակ բաներ նկատուած են ասոնք, քանի որ մեր ազգը գերազանցապէս լրջութեան սիրահար ազգն է, գոնէ ըստ երեւոյթին։

Ահա այս պատճառաւ է որ հայ ընկերութեանց մէջ շատ հազուագիւտ է լսել մտացի, փաղփաղուն, ժպտուն խօսակցութիւն մը. այս պատճառաւ է որ հայ լրագիրներուն մէջ հազուագիւտ է կարդալ մարդի հաճոյք պատճառող գրուածք մը։

Մենք մեր տեսակցութիւններուն մէջ մեր տրտմութիւններուն, մեր ձանձրոյթներուն վրայ կը խօսինք, որովհետեւ լուրջ բան է տխուր ըլլալը, և distingué բան է ձանձրանալը։ Իսկ երբ պէտք եղածէն չափ չար ենք, ուրիշներուն թերութիւնները կը դատապարտենք, որովհետեւ անով մեր լրջութիւնը ապացուցանել կը կարծենք։ Եւ ամէն դէմքի վրայ, ամէն խօսակցութեան մէջ, ամէն գրուածքի վերնագրին վրայ այս միօրինակ լրջութեան դրոշմը տեսնելէ ետքը, կը զարմանամ թէ ո՞վ են այնչափ թեթեւութիւններ գործողները, որոնց արձագանգները շարունակ կու գան մեր շուրջը։

Ասոր աղբիւրը ես մեր ընկերութեանց մէջ չեմ փնտռեր, որովհետեւ այսօրուան ընկերութիւնը երէկուան մանկութիւնն է։ Ես վարժարաններուն մէջ կը փնտռեմ զայն, որովհետեւ հոն է որ կը մշակուին ներքինին անհամապատասխան արտաքին ձեւերը։

Մտէ՛ք թէ՛ մայրաքաղաքիս թէ՛ գաւառական բոլոր վարժարանները. ամէն տեղ պարը, մարմնամարզը դատապարտուած թեթեւութիւններ են. և անոր տեղ կը բռնեն անկարգ, անկանոն վազվռտուքները, անշնորհք խօսակցութիւնները և անտեղի մտերմութիւնները։ Սրահներուն մէջ, գրասեղաններուն առջեւ ձեռքերնին ծալլած նստած են տղաքը լուրջ երեւոյթի տակ, բայց խնդուքը չի դադրիր, խուլ փսփսուք մը կը տիրէ ամէն կողմ, որուն հեղինակները չես կրնար գտնել, ըստ որում վարժուած են արտաքին լրջութիւնը պահելու։

Որչա՜փ կ'ուզէի որ մեր տղաքը պարող, ցատկող, երգող, խնդացող այն մանուկներուն պէս ըլլային, որոնց համար ամէն բան իր ժամանակը ունի, և որոնք իրենց տարիքին այս ձգտումները գործադրելու համար՝ սերտողութեան ժամերէն գողնալու պէտք չունին։ Որչա՜փ կը փափաքէի որ տղաք պարելը, երգելը յանցանք մը չնկատէին, և զայն գաղտնի ընելու չստիպուէին։ Գիտնային թէ լուրջ ըլլալը կեղծաւոր ըլլալ չէ երբեք, և թէ անկեղծ զուարթութիւնն ալ լուրջ մարդու յատկութիւն մըն է։

Ամէն մարդ իր դաստիարակութեան դրոշմը պիտի կրէ բոլոր կեանքին մէջ։ Դժբաղդութիւնները չեն որ մարդը տրտում տխուր կ'ընեն, այլ սովորութիւնը. բայց ընդհակառակը, տխրութեան սովորութիւնը՝ որ միշտ լուրջ ըլլալու ճիգէն առաջ կու գայ, շատ անգամ դժբաղդ կ'ընէ մարդը, որովհետեւ հակակրելի կ'ընէ ամէնուն. և մեր տղաքը պէտք է ամէն բանէ առաջ վարժուին բաց, զուարթ ու դիւրահաղորդ կեանքի մը, որ մանկութեան մէջ կը կազմուի պարէ, երգէ, ու շատ մը ոչինչներէ, բայց որ հասուն տարիքի մէջ կը դառնայ նկարագիր մը զուարթ՝ առանց կեղծիքի և սիրելի՝ առանց պատրանքի։

ՍԻՊԻԼ

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ

ԹՐՔԱՀԱՅՈՑ ՄԷՋ

1836—1880

Ա.

Զմիւռնիա թատերգութեանց մասին կանխած է Կ. Պոլսոյ։ Արդարեւ 1836ին Կ. Պոլսեցի Ռուբէն Անդրէաս վարժապետը որ Իտալիա ուսած էր, առաջին թատերական ներկայացումը տուաւ Զմիւռնիոյ Մեսրոպեան վարժարանին մէջ, մասնակցութեամբ իր աշակերտներուն։ Խաղն էր Կոլտոնի իտալացւոյն Լա Լօքանտիէրա անուն կատակերգութիւնը իտալերէն լեզուով։ Երկիցս միայն կրցաւ տալ այդ ներկայացումը, որովհետեւ ժողովուրդը՝ աշակերտներէն ոմանց կանացի տարազներ կրելը, և մանաւանդ գիշեր ատեն ներկայացում տրուիլը անբարոյական համարելով արգիլեց շարունակութիւնը։

Կ. Պոլսոյ թատերական առաջին փորձը կրնայ համարուիլ լարախաղաց Յովհաննէս Գասպարեանի և իր հայազգի խումբին 1846ի մայիսին սկսած և մինչև ձմեռ շարունակուած մնջկատակ ներկայացումները (բանտօմինա), որոնք Ս. Գրոց պատմութենէն առնուած երեւելի դիպուածներու ներկայացումներ էին, ինչպէս Ադամ Եւայի դրախտին մէջ գտնուած ժամանակը, Եւայի և Ադամի օձէն խաբուիլը և իրենց տրտմութիւնը, Ադամայ և Եւայի դրախտէն վանումը, Նախահայրերուն տօթով երկիր մշակելը և ճակտի քրտինքով ապրուստ ճարելը, Եւայի ցաւով զաւակ ծնիլը, Աբելի սպանումը, և այլն։

Բուն թատերական առաջին փորձը տեղի ունեցած է յաջորդ տարին (1847), նախաձեռնութեամբ Թիւթիւճեան Գասպարի։ Կ'արժէ պատմել հոս այս ձեռնարկին տարօրինակ շարժառիթը։ Թիւթիւճեան Գասպարի եղբայրը՝ երբ հիւանդ կ'ամբաստանուի իր ֆրանսուհի կնոջ կողմէն, խնդիրը մինչև Գերագոյն ժողովի ատեանը կ'ելլէ, որ բժիշկներուն կը յանձնէ քննութիւնը։ Բժիշկները հիւանդութիւնը հաստատելով կ'առաջարկեն Գասպարի եղբօր իր կնոջմէն զատ ապրիլ։ Գասպար Թիւթիւճեան բժիշկներուն այդ որոշումէն դժգոհ և վրէժ լուծելու համար բժիշկներէն, որոնք ըստ Գասպարի կաշառուած և գործիք եղած էին, հայերէնի կը թարգմանէ Մոլիէրի Ակամայ Բժիշկը, և ներկայացնել կու տայ զայն Թաշճի Ջէնորի առաջնորդութեամբ Եէնի Գափուի բօստանի մը պարտէզին մէջ։

1850ի ժամանակները մեծ բարեկենդանի առթիւ աշակերտները՝ վարժարաններու մէջ պատմական անցքերու վրայ թատերական ներկայացման փորձեր կ'ընէին, ստէպ առաջնորդութեամբ իրենց ուսուցիչներուն, շատ անգամ հանդիսատես ունենալով իրենց ծնողքները։ Այս կարգի փորձեր տեղի կ'ունենային Զմիւռնիոյ մէջ ալ։ Մատթէոս Մամուրեան որ Մուրատեան վարժարանի իր ընկերակցին՝ Մարկոս Աղաբէկեանի հետ մասնաւոր վարժարան մը բացած էր Զմիւռնիոյ մէջ, 1851ին աւելի լուրջ կերպարանք մը տուաւ այս թատերական ներկայացմանց, Վիէննայի Մխիթարեան Հայրերուն պատրաստած խաղերէն ներկայացումներ տալով մասնակցութեամբ աշակերտներուն, սակայն միայն ցորեկ ատեն։ Հանդիսատեսներու հոծ բազմութիւն մը կը հետեւէր այս ներկայացմանց, որոնք երկար չտեւեցին։

Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Օրթագիւղ՝ թատերական ներկայացմանց լուրջ փորձերու կը հանդիպինք 1855ին. նախ մասնաւորներու տուներուն մէջ, և ապա ազգային վարժարանի մէջ, Հէքիմեան Յովսէփ, Փափազեան Ստեփան, Պէշիկթաշլեան Մկրտիչ, Ջօհրապեան Մեսրոպ, և Հիւրմիւզեան Յովսէփ կը մասնակցին այդ ներկայացմանց։ Արանց և կանանց համար զատ ներկայացումներ կ'ըլլային։ Յաջորդ տարին (1856) Սրապիոն Հէքիմեանի նախաձեռնութեամբ կը կազմուի Կ. Պոլսոյ թատերական առաջին խումբը, որուն կը մասնակցէին, ի մէջ այլոց, Էքշեան և Մաղաքեան։ Ներկայացումները տեղի կ'ունենային Բերայի Նաումի թատրոնը թրքերէն լեզուով. խաղն էր «Յոփը և կեղծաւորը»։ Այս խումբը միեւնոյն տարին տուաւ հայ լեզուով առաջին ներկայացումը Մէօհիւրտարի մէջ (Գատըգիւղ) ուր երբ առաջին հայ դերասանուհի ներկայացած է բեմին վրայ «Պալթային աղջիկը», Օր. Ազնիւ Խամխեան։

Այս տարւոյն վերջերը կը կազմակերպուի Օրթագիւղի թատերական խումբը, նախաձեռնութեամբ Պէշիկթաշլեանի։ Այս խումբը իր առաջին ներկայացումը կու տայ 1857ի Յունվ. 1ին Օրթագիւղի հայ հռովմէականաց վարժարանին մէջ։ Ներկայացուած խաղերն էին Կեսարու Մահը և իր Բրուտոս որդին, Սաւուղայ ոխակալութիւնը Դաւիթի դէմ և իր որդւոյն Յովնաթանայ ողբերգական մահը, եւն, եւն։

Նոյն ատենները թատերական ուրիշ ընկերութիւն մըն ալ կը կազմուի Օրթագիւղի մէջ, Հայ Բանասիրական ընկերութիւն անունով, որուն նպատակն էր թատրոնի յատուկ մասնաւոր շէնք մը ունենալ։

Խասգիւղի մէջ ալ թատերասիրութեան ոգին սկսած էր արթննալ։ Հոն ալ տեղի կ'ունենային թատերական ներկայացման փորձեր։ Ուզեցին իսկ գերազանցել Օրթագիւղը եւ Օրթագիւղցիներէն առաջ ունենալ թատրոն մը։ Յաջողեցան ալ։ Արդարեւ 1858ին Ալթուն Տիւրրիւ եղբայրներուն նախաձեռնութեամբ Խասգիւղցիք կառուցին թատրոն մը, և բացման օրը ներկայացուցին Պօլիէօքթի ողբերգութիւնը. դերասաններէն յիշենք Տօքթ. Գարեգին Զափրաստճեան, Մաղաքեան, Էքշեան և Պէնկլեան։ Այս առաջին ներկայացումը վերջինը կ'ըլլայ, որովհետեւ թատրոնի կառուցումը ըստ օրէնքի արտօնուած չէր։

Նոյն տարին Սրապիոն Հէքիմեան կը կազմակերպէ թատերական խումբ մը, իր հետ ունենալով Պ. Մաղաքեան, Յ. Ա. Սէմեան, Գ. Պաղտատլեան, Պ. Զուխաղեան, Թ. Թէրզեան, Օր. Ֆանի, Օր. Ազնիւ Գէօրգեան և ուրիշներ։ Հոկտեմբեր 23ին կու տան իրենց առաջին ներկայացումը Բերայի Նաումի թատրոնին մէջ. խաղին նիւթն էր՝ [illegible], երկուքն ալ կատակերգութիւններ թուրքերէնի թարգմանուած։

Յաջորդ տարին (1859) Խասգիւղցիք Օրթագիւղցիներէն քաջալերուած, կը կազմեն թատերական ընկերութիւն մը և խումբ մը և ազգային վարժարանին մէջ կու տան կանոնաւոր ներկայացումներ։ Բաւական յաջողութիւն կը գտնեն, և քանի մը ամիսներ ետքը (1860 փետր. 26) Բերայի Նաումի իտալական թատրոնին մէջ կու տան շքեղ ներկայացում մը, առաջնորդութեամբ Գ. Էքշեանի. խաղն էր Մոնթի իտալացի բանաստեղծին Արիստոդեմ ողբերգութիւնը հայերէնի թարգմանուած։

Քիչ ետքը այս վերջին երկու թատերական խումբերը միանալով կը կազմեն Արեւելեան Թատրոնի խումբը, որ իր ներկայացումները կը սկսի Ալթօղլուի մէջ։ Առաջին ներկայացումն էր «Երկու յիսնապետներ»։ Այդ խումբը ամբողջ ձմեռը շարունակեց իր ներկայացումները։

1860ի ատենները թատերական սէրն ու եռանդը մեծապէս զարգանալ սկսած էին Կ. Պոլսոյ Հայոց մէջ։ Ամէն կողմ թատերասէրներու խումբեր կը կազմուէին, որոնք ընտանեկան ներկայացումներ կու տային մասնաւոր տուներու, և թաղերու ազգային վարժարաններուն մէջ։ Մասնաւոր յիշատակութեան արժանի են այդ փոքր խումբերէն Արմենակ Հայկունիի նախաձեռնութեամբ կազմակերպուածը՝ որ ներկայացումներ կու տար Գում գաբուի և Կէտիկ փաշայի վարժարաններուն մէջ. Յիշենք նաեւ Իւսկիւտար Ցարաթին տղայի տան մէջ 1861ի ձմեռը տրուած ներկայացումները, և Գուզկունճուգի խումբին (1859—1863) Սրվանձր պաշէի և Պապայեաններու ընտանիքներուն և ապա ազգային վարժարանին մէջ տուած ներկայացումները։

Գուզկունճուգի խումբին ներկայացմանց հասոյթը յատկացուած էր գիւղին վարժարանի շինութեան պարագաներու հատուցման։ 1863ին այս խումբը կը լուծուի, և հանդերձեղէնները կը ծախուին Իզմիրի Վարդովեան թատրոնին։

Զմիւռնիացիք անտարբեր չմնացին Կ. Պոլսոյ Հայոց թատերական շարժումները տեսնելով. Մամուրեանի և Աղաբէկեանի 1851ի փորձերէն ի վեր, ձմեռները երբեմն ազգային վարժարանի մէջ ներկայացումներ կու տային. վերջապէս 1861ի Յունիսին կանոնաւոր թատրոն հաստատուեցաւ «Վասպուրական» անունով, նախաձեռնութեամբ Սարգիս Միրզայ Վանանդեցիի և Շահնեան Պօղոսի։ Այս թատրոնի դերասանական առաջին խումբին կ'աջակցէր Օր. Պայծառ Փափազեան։

ԲԱՆԱՍԷՐ

ՏՈՄՍԱԿԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Այն իրիկուն հիւանդին սենեակին մէջ ամէնէն թափանցիկ ու տրտմագին լռութիւնը կը տիրէր։ Տան մէջ եղողներէն քոյրը միայն մերթ ընդ մերթ կը մտնէր ներս ու կը հարցնէր եղբօրը թէ բանի մը պէտք ունի՞, վասն զի երիտասարդը, ժամանակէ մը ի վեր փափաք յայտնած էր որ, զինք խնամողները, առանձին թողուն զինքը անկողնին մէջ, որ հիմայ տժգոյն ու տխուր մահուան անկողնի մը կը սկսէր նմանիլ։

Նայուածքը հորիզոնին հեռաստաններուն մէջ մոլորած, որ կը պարզուէին իր անկողնին մօտ պատուհանի մը առջեւ, ճակատը գալկահար, մազերը քունքերուն մածուած, նիհար ու թուղթի պէս ճերմակ ձեռքովը մէկզի ընելով մահիճին վերմակները, հիւանդը կ'ախորժէր առանձնանալ, թերեւս յիշելու համար, մանաւանդ վերջալոյսի ժամուն, զայն՝ որ չորս տարի իր կեանքին անձնուէր ու սիրալիր ընկերն էր եղած. աղջիկ մը որ իր գոյութեան անդին ուրախութիւնը յօրինած էր, մէկը այն շնորհալի և զուարթագեղ էակներէն որոնց լուսապայծառ աչքերուն մէջ կը կարդայ մարդ անեղծ հաւատարմութիւն և հանդարտացուցիչ անկեղծութիւն։

Անդորր երջանկութեան մը մէջտեղը, վաղահաս մահ մը եկած էր իր երանութեան [illegible] գրկէն յափշտակել իր սիրուհին։ Ամենասաստիկ ժանտատենդ մը երկու շաբթուան մէջ հողը կլլեցուցած էր այդ չքնաղ շնորհներով ու կեանքով լեցուն այդ էակը. եւ անհաւատալի կերպով յանկարծահաս այդ բաժանման կսկիծը հիւանդ բրած էր զինքը։ Մաշած, գամուած, կը տառապէր ցաւով մը զոր բժիշկները չէին կրցած ճշդել։ Կարծես թէ զգետնած էր զինքը նոյն հարուածը որ կործանած էր իր բովանդակ ու միակ գորովին և ուրախութեանը առարկան։

Եւ այսպէս ընկղմած կը մնար։ Իր գաղափարները կը շփոթուէին, կը խառնուէին մահահոտ երազանքներու մէջ։ Գօգցես կը պատրաստուէր յաւիտենական գիշերին սեմէն ներս կոխել, ու այս մերձեցումը անլուր հրճուանքով մը կը համակէր զինքը. փնտռուած ու չգտնուած էակին, ամուսնին մօտենալ կը կարծէր։

Իր քոյրը որ միայն արտօնուած էր իրիկունները հիւանդին մօտենալ, թողած էր ամուսինը և երկու զաւակները և եկած էր խնամք տանիլ իր հիւանդ եղբօրը։ Տիկին Մելքոնեան քանի մը տարու աւելի մեծ էր եղբօրմէն, որ քսանըութ տարեկան էր։ Պնդակազմ կին մըն էր, առողջ մարմնով ու մտքով, բարի, հանճարեղ, շատ կարդացած, գիտութեամբ մը որ այնչափ անհամեմատ է և հեշտալիր, վասն զի քեզի մօտ կը զգաս փափուկ բայց զօրաւոր պաշտպան ոգի մը։ Լեցուն էր զուարթութեամբ և անկեղծութեամբ։ Այն կիներէն էր որոնք մտաւոր և մարմնաւոր այնպիսի խառնուածք մը ունին՝ որ ամէն տեսակ խեղճութեան ու յուսաբեկութեան տեսարանին կարող են հանդուրժել, իրենց [illegible] գթածութիւնը և կեղծիքը։

Տիկին Մելքոնեան մեռնողին նկատմամբ տարօրինակ զգացում մը ունեցած էր միշտ։ Չէր համակրած անոր։ Ընդհակառակը, տեսակ մը խորշանք զինքը անկէ կը հեռացնէր։ Կը ջանար յիշել անոր մէկ վարմունքը որ անհաճոյ տպաւորութիւն մը թողած ըլլար իր վրայ։ Չէր գիտեր թէ ի՞նչ կ'ըլլար անոր ներկայութեանը, անոր անուշ ժպիտներուն, անոր արտաքին ու սրտագրաւ կացուածքին, շարժուածքներուն մէջ, որոնք ուրիշներուն աչքին՝ նշանակ էին առողջ, անմեղ, զգաստ և ուշիմ հոգիի մը և զուարթալիր ու միանգամայն զգօն բարքերու։ Չէր կրցած վերլուծել իր այդ զգացումը։ Նոյն իսկ կը ջանար սրբել և վտարել այդ զգացումները, և երբեմն կը մօտենար իսկ անոնց յաղթելու. բայց խորշանքը վերջապէս կը յաղթանակէր։

Եւ հիմայ որ իր անփոխարինելի կամակրութեանը առարկան անդարձ մեկնած էր իր եղբօրը տանէն՝ ալ, այնուհետեւ ալ, բոլոր սրտով կը ներէր անոր թերութիւններուն, և զինքը կը մեղադրէր խիստ որ տարապարտուց հակառակած էր անոր և չէր գտնուած այն բացարձակ մեծամասնութեան մէջ, որ զմայլանքի և խանդաղատանքի նշուածքներով ողջունած էր զայն որ, իր ներկայութեամբը, ա՛լ աւելի լոյս ու կեանք բերած էր անկեղծ, ազնիւ ու բարեսիրտ անձերէ կազմուած այդ ընտանիքին ծոցը։

Մանաւանդ եղբօրը, Միհրանին առջեւ, զոր վարժուած էր կաթոգին սիրով սիրելու, ամենամեծ զգուշութիւններ ձեռք առած էր թեթեւագոյն կասկածն իսկ չարթնցնելու համար անոր մտքին մէջ, մանկամարդ ու սիրելի կնոջը մասին իր ունեցած զգացումներուն վրայ։

Միհրանի հիւանդանալէն ի վեր մանաւանդ, կրկնապատկած էր զուարթութիւնը և անփոյթ ու խրախուսիչ կերպերը, անոր առողջութեան վիճակին վրայ անոր երկիւղ չազդելու համար բնաւ. թէպէտ ինքը ներքնապէս կը վախնար և իր եղբօրը, որուն սիրտը կը ճանչնար, յամառ վշտակրութիւնը երկիւղներ կ'արթնցնէր իրեն մէջ։ Կը յուսար սակայն որ, աչալուրջ և զուարթագին խնամատարութեամբ շրջապատելով զայն, և իրենց մօրը հետ՝ ցորեկը, երկար երկար ժամեր, անցեալին վրայ եղած պատմութիւններ ընելով և յիշատակներ ծնուցանելով Միհրանի սրտին մէջ,—մանկութեան վերաբերեալ պատմութիւններ ու յիշատակներ, որ շատ անգամ այնչափ անոյշ են և կազդուրիչ, և որ կարող են թերեւս նոր մեռած սիրելիին պատկերը աղօտացնել,—վերջապէս պիտի յաջողէր եղբօրը սրտին վէրքը բուժել։

Բայց ոչ իր բնական զուարթութիւնը, ոչ իր մխիթարիչ խօսքերը, ոչ իր զգօն և հանճարեղ խորհուրդները կրցան ամենափոքր բարւոքում մը յառաջ բերել հիւանդին վիճակին մէջ։ Որոշեց ուրեմն և յաջողեցաւ համոզել մայրն ու եղբայրը որ ճամբորդութիւն մը ընէին։ Տանը բարեկամ և Միհրանի մտերիմ դպրոցական ընկեր Թովմասի և երկու բժիշկներու խորհուրդով Ն** ընտրուեցաւ իբրեւ օդափոխութեան յարմարագոյն տեղ։ Կլիմայի հիմնական փոփոխութիւն մը, նոր երկինքի մը կապոյտը, նորոգ սովորութիւններ, ո՞վ գիտէ, թերեւս պիտի կարենային վանել, ցրուել տխրութիւնը որ կը մթագնէր հիւանդին իմացականութիւնը։

Քանի մը օր վերջը, մայր և որդի, վասն զի Տիկին Մելքոնեան, դէթ առայժմ, իր ընտանեկան զբաղումներուն պատճառաւ չէր կրնար այդչափ հեռաւոր քաղաք մը իր մօրը և եղբօրը ընկերանալ, կը մեկնէին Ն** երթալու և հոն հաստատուելու։ Հոն, արդարեւ, բոլորովին նոր հորիզոն մը կը պարզուէր հէք ամուսինին հոգւոյն առջեւ։ Բայց քիչ ատենէն հաստատեցին շուրջը եղողները թէ այս նորոգ կացութիւնը ոչ միայն չէր մեղմացներ անոր կսկիծը և չէր աղօտացներ մեռնողին յիշատակը, այլ աւելի եւս կենդանի կ'ընէր անոր մորմոքը, վասն զի կը ցաւէր որ բնութեան այդ ամէնէն դալարագեղ եւ կապտագոյն երկինքով հովանաւորուած երկրին մէջ, անիկա չէր կար իր քովը, եւ ինքը աւելի հեռու էր անկէ։ Բնավայրին գեղեցկութիւնը յառաջագոյն բնակած քաղքին մէջ տեսնուածէն շատ աւելի գերազանց էր ու հեշտալի։ Զովաշունչ ու անուշաբոյր օդ մը, դալարաւէտ բուսականութեան ծով մը երփնագեղ, խորաձոր հովիտներ և անոնց մէջ լճակներ՝ ոլորուն ու խաղաղ, կանանչութեան գորգեր մեծատարած, ամէն կողմ մրգաստաններ թփուտներու և ծառերու որ իրարու կը խառնուէին երկնահաս համանուագ մը յօրինելով։ Բայց այս ամէնուն մէջ Միհրան ողբացեալ կինը միայն կը նշմարէր։ Արդէն այս տեղերը չեկած ալ, ամէնուրեք զայն կը գտնէր բնութեան մէջ. բայց այն անգամ, աւելի հոծ և աւելի շօշափելի կը կենդանանար իր երեւակայութեան առջեւ անոր յիշատակը։

Այսպէս կրկնապատիկ թաղուած մնաց սուգի ու մորմոքի մէջ։ Անոր յիշատակներովը միայն ապրելու [illegible] սկսած էր։ Շատ անգամ որ և է սնունդ առնել կը մերժէր։ Ուզեց իր ծննդավայրը դառնալ. և, թէպէտ բժիշկները բացէ ի բաց արգիլած էին այդ վերադարձը իբրեւ կարող իրեն մահաբեր ըլլալու, Տիկին Մելքոնեան մօրմէն կը ստանար նամակ մը, որուն մէջ եղկելի կինը կը յայտնէր թէ Ն**է ճամբայ կ'ելլէր տղուն հետ։

Վերադարձան։ Տիկին Մելքոնեան փութաց վերստին ձեռք առնել իր խնամքները։ Շատ ուշ էր։ Քանի մը օրէն Միհրան կը մեռնէր։

Միհրանի մահուընէն ամիս մը ետքը, մայրը, որովհետեւ վշտակիր մաղձատեալ կինը կարող չէր տնական գործերով այլ եւս զբաղելու, լուր կը ղրկէր աղջկանը որ գայ և թէ՛ հարսին և թէ՛ զաւկին իրեղէններուն գործը կարգադրէր։ Բացակայ որդին, որուն չէին հաղորդած եղբօրը մահը, դեռ չէր վերադարձած։

Տիկին Մելքոնեան եկաւ։ Օր մը ամբողջ աշխատեցաւ զգեստեղէնները, ձորձեղէնները, գոհարեղէնները և ուրիշ առարկաները, որ անհետացած ամոլին կը վերաբերէին, կարգադրելու։

Իրիկուան, երբ Տիկին Մելքոնեան մօրը սենեակը վերադարձաւ, ակներեւ կերպով յուզուած էր։ Ցաւէ խառնուած վշտի մը տժգունութիւնը պատած էր անոր դէմքը, որ տարօրինակ կերպով յոգնած կ'երեւար։ Հակառակ բոլոր ճիգերուն, չէր կրցած պաղարիւնը պահել մօրը առջեւ, այնպէս որ այս վերջինին աչքերը, թէեւ տարիքէ ու վիշտերէն տկարացած, նշմարեցին իր աղջկանը անսովոր դալուկը և վրդոված վիճակը։ Մայրը հարցուց թէ ինչ ունէր։ Այս հարցումը քիչ մը աւելի խռովեց զինքը, բայց յուզմանքին յաղթելու համար մեծ ճիգ մը ընելով, խոհեմութեամբ և սիրելիներուն վերաբերեալ առարկաներուն տեսքին ազդեցութեամբը բացատրեց իր վիճակը։

Ի՞նչ պատահած էր որ այդ աստիճան վրդոված էր այդ կինը։

Երբ Տիկին Մելքոնեան մօտ էր այն օրը իր կարգադրութեան գործը աւարտելու, հարսին վերաբերեալ իրերուն մէջ՝ թուղթի մէջ փաթթուած բանի մը հանդիպած էր։ Բացած էր, զոյգ մը օղ։ Աչքը թուղթի կտորին վրայ ինկած էր և տեսած էր որ տոմսակ մըն էր։

Այդ տոմսակը տարի մը առաջ իր հարսին ուղղուած էր, որ հապճեպի վայրկեանի մը մէջ վառարանը նետած էր զայն, ջնջելու համար։ Բայց պահ մը ետքը, աղախինը ջերմոցը վառելու համար ներս մտած էր, բանալով դռնակը։ Թուղթը վար ինկած էր, և սպասուհին մեքենաբար առնելով զայն, մաքրելու համար Տիկինին իրեն տուած օղերը մէջը փաթթած էր։ Եւ հիմայ, Տիկին Մելքոնեան կարդացած էր տոմսակին պարունակութիւնը, որ հետեւեալն էր.

Հոգիս,

Տոմսակդ ստացայ. շնորհակալ եմ։ Ուրեմն, դարձեալ վաղը, ժամը 7 ½ ին, Պ. Ա. վաճառանոցը կը սպասեմ քեզի։

Հիմակուընէ երջանկութեամբ սիրտս կը բաբախէ։

Քուկդ
Թովմաս

Ստորագրողը տան բարեկամ և Միհրանի դասընկեր ու մտերիմ Թովմասն էր, և Միհրանի ողբացեալ ամուսինը սովոր էր իրեն պէտքերը երթալ գնելու Պ. Ա. վաճառատունէն։

Այն օրէն ի վեր Տիկին Մելքոնեան իր նախազգացումներուն կամ թաքուն և ընդաբոյս զգացումներուն կը հաւատայ։

Գահիրէ — Յ. ՍԵԹԵԱՆ

ՍԻՐՈ՞Վ ԹԷ ՀԱՇՈՒՈՎ

ԱՄՈՒՍՆԱՑԵԱԼԻ ՄԸ ԿԱՐԾԻՔԸ

23 տարին ի վեր ամուսնացած եմ և կարծեմ բաւական փորձառու ու ձեռնհաս եմ այս մասին։ Սէրը եղած է մեր երկուքին միացման պատճառը։ Գովել չըլլայ, սակայն տխմար անձեր չէինք. չեմ գիտեր ինչպէս անցան մեր ամուսնութեան առջի քանի մը տարիները, այլ եւս չեմ յիշեր. սակայն կրնամ ըսել որ բնաւ ամպ մը չեկաւ խաւարեցնել մեր սէրը. աճելով կ'երթար երկրաչափական յառաջատուութեան պէս։

Սակայն օր մը տեսայ թէ կինս կարդալ չէր գիտեր, որովհետեւ գիւղական դպրոցէ ելած էր. չեմ գիտեր ըսի՞ թէ գաւառացի էինք, ու այն ատեն միակ գաղափար մը ունեցայ, այն է կարդալ սորվեցնել կնոջս։

Այդ փափաքս ալ հասայ, և հիմակ կինս կը գրէ, կը կարդայ, և կը հասկնայ, ինչ որ ամէնէն կարեւորն է։ Երբ ատենին գործերը լմննալէն վերջը տրամադրելի ժամանակ ունենայ, (որովհետեւ ծառայ չունինք) լրագիրը ձեռք կ'առնէ ու կը կարդայ։

Հիմակ երկու մանչ և աղջիկ մը ունիմ, զաւակներուս դաստիարակութեան հիմը ընկերակցաբար ձգած ենք։

Ինչպէս կը տեսնէք, դատելու բան մը չունիմ սիրով սկսուած ամուսնութենէս, սակայն հիմակ որ ծերացած եմ ու ալ կամաց կամաց պզտիկ կ'ըլլայ աշխատելու արտօնութիւնս (որովհետեւ գործաւոր մըն եմ) կը մտածեմ թէ արդեօք աղէկ չէ՞ր ըլլար որ կինս իր գիւղական մարմնին ու սիրոյն հետ… քիչ մըն ալ դրամ բերած ըլլար. եւ դրամագլուխ ընէի ու խանութ բանայի, քանի որ իմ վաստակած դրամս հազիւ մեր ապրուստին կ'օգտէ, ու փոխանակ յաւիտենապէս օրականով աշխատելու դատապարտուելու, քիչ մը հանգիստ ընէի գոնէ ծերութեանս։

Բերա — ԱՐՏԱՒԱԶԴ

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր հետ ունենալով Ա. գործակատար Տէր Ներսէսեան Տիգրան էֆէնտին՝ երէկ Ոստիկանութեան նախարար Վսեմ. Շէֆիգ պէյին այցելութիւն տալով, Խաչի տօնին առթիւ Արմաշ երթալիք ուխտաւորներուն երթեւեկութեան նկատմամբ խորհրդակցութիւն մը ունեցաւ։ Ոստիկանութեան նախարար հաւանեցաւ թէ առանց որ եւ է ձեւակերպութեան ուխտաւորներու երթեւեկութեան դիւրութիւններ ընծայուելու համար հարկ եղած հրամանները պիտի տրուին որոնց որ անկ է։

Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ Մալիյէի պաշտօնատունը երթալով, շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Նորընտիր նախարար Վսեմ. Րէշատ պէյին։

Ս. Պատրիարքը նոյնպէս երէկ այցելութիւն տուաւ սպարապետ Բարձր. Րիզա փաշային։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երուսաղէմէն հասած հեռագիր մը կը հաղորդէ թէ Վեհ. Սուլթանի գահակալութեան տարեդարձին առթիւ, Վեհապետեան Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Ս. Յակոբայ տաճարին մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւն եւ գոհաբանական աղօթք կատարեր է Ն. Վեհափառութեան արեւշատութեանը համար։ Հանդէսին ներկայ գտնուեր են միաբանութեան բոլոր անդամները։ Նոյնպէս Տ. Յարութիւն Պատրիարք շնորհաւորական այցելութիւն տուեր է քաղքին Վսեմ. կառավարչին։ Ս. Յակոբեանց վանքը նոյն գիշերը շքեղապէս լուսաւորուեր եւ ընդունելութիւններ կատարուեր են։

—Ս. Երուսաղէմայ միաբան Տ. Անդրէաս վարդապետ՝ Բաղչէի Խնդրակատար վանքի որբանոցին մէջ դաստիարակուելու համար իր ծախքով երեք որբ նշանակուիլը յայտնած էր, որուն համար Պատրիարքարանէն շնորհակալութեան գիր մը ղրկուած էր։ Տ. Անդրէաս վարդապետ խնդրած է Պատրիարքարանէն, որ այդ որբերուն անունները ծանուցանէ իրեն եւ այս առթիւ հարկ եղած ծախքն ալ յղած է Պատրիարքարան։

Խնամ. ժողովը հրաւիրուած է ի նիստ գումարել վաղը, Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարքին։

—Այս օրուան պաշտօնականներուն մէջ գոհութեամբ կը կարդանք թէ Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհուած է Երուսաղէմի Պատրիարքարանին թարգման Տ. Վահան վարդապետ Քէշիշեանի։

—Պոյաճը գեղի Թաղ. Խորհուրդը վերջնականապէս հրաժարած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը հրահանգ տուաւ Տ. Փառէն վարդապետին, որ իր նախագահութեան ներքեւ ընտրողական ժողով մը գումարելով նոր ընտրութիւն կատարել տայ։

—Մայր եկեղեցիի աւագերէցը դարձեալ խնդրած է Ս. Պատրիարքէն որ տեղւոյն քահանաներուն չորս եկեղեցիներուն վրայ բաժանումը կատարուի, սակայն նիւթական մասը բոլոր ամբողջին հաւասարապէս բաժնուի։

—Սամաթիոյ Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդին պաշտօնը հաստատող պատրիարքական կոնդակը ղրկուեցաւ։

ՀԱՅ ԹԱՏՐՈՆԸ

Այս օրուան Ա. Երեսի մէջ կը տեսնենք հրատարակել Թուրքիոյ Հայ Թատրոնի պատմութիւնը ամփոփող յօդուած մը որուն շարունակութիւնը պիտի երեւայ յաջորդաբար։

Այս շահեկան հրատարակութեան առթիւ եթէ հաղորդուին մեզ նոր ու կարեւոր ծանօթութիւններ, հայ թատրոնի պատմութիւնն ամբողջացնելու ծառայող, պիտի հիւրընկալենք Արեւելքի մէջ։

ՏԱՐԱԳՐԵԼՈՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻՆ կողմէ հետեւեալ յայտարարութիւնը ղրկուած է մեզ, հրատարակութեան համար.

«Յանձնաժողովս գործի ձեռնարկելէն ի վեր Տարագրելոց անունով գանձած դրամոց եւ հաւաքած գոյից համար իր յատուկ կնիքով եւ երկու անդամոց ստորագրութեամբ եւ թուահամարով ընկալագիր տալը կանոն ըրած՝ եւ այժմ իր գործառնութեանց համարատուութիւնը պատրաստելու ձեռնարկած ըլլալով, կը փութայ ներկայ պաշտօնական Ծանուցմամբ հրաւէր կարդալ արգոյ հասարակութեան որ եթէ, հակառակ այս կանոնի տրամադրութեան, Յանձնաժողովոյս հաւաքիչներէն մէկուն դրամ կամ գոյք յանձնելով անկէ ստորագրուած թուղթ առած անձինք կը գտնուին, պարտին ներկայ թուականէս մինչ 21 օր այդ թուղթը յանձնաժողովոյս ներկայել ի քննութիւն։

«Նմանապէս յետ այսօրիկ ո՛վ որ առանց Յանձնաժողովոյս ծանուցեալ վաւերական ընկալագրին որ եւ է հաւաքչի դրամ կամ գոյք յանձնելու ըլլայ՝ անվաւեր պիտի համարուի։»

(Կնիք Յանձնաժողովոյն)

24 օգոստ. 1898 Կ. Պոլիս
Գաճաման Օղլու խան թիւ 7

Տասնըութ տարիէ ի վեր թէ՛ Պոլիս եւ թէ՛ գաւառներ պաշտօնավարած փորձառու վարժուհի մը այս անգամ վերյուած կը փափաքի Պոլսոյ թաղային վարժարաններու եւ կամ մասնաւորներու տան մէջ Հայերէնի, Ֆրանսերէնի, ձեռագործութեան, գծագրութեան, ձեռագործի, եւն. դասեր տալ։ Փափաքողներ կրնան Խմբագրատունէն դիմել։ 109 4—10

ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՈՃԻՐԸ

Երէկի սուրհանդակով Խարբերդէն առնուած նամակներ կը հաղորդեն թէ քաղքին հասարակութիւնը, հայերը մանաւանդ, տխուր ու սրտայոյզ տպաւորութեան մը ներքեւ կը գտնուին՝ ոճրի մը պատճառաւ որուն զոհն է մանկամարդ կին մը։

Տեղւոյն ազգայիններէն Վահան էֆ. Թիւֆենկճեանի կինը՝ գիշեր ատեն խողխողուած գտնուեր է իր անկողնին մէջ եւ ամբաստանութիւնը կը ծանրանայ էրկանը վրայ որ հիմայ բանտն է։ Այս պարագան հաստատող ապացոյցներ կան կ՚ըսուի։ Դատը պիտի տեսնուի ի մօտոյ։

—Այս առաւօտուան Թ. Հագիգաթի մէջ ալ հետեւեալը կը կարդանք.

«Խարբերդի բնակիչներէն Թիւֆենկճեան Վահանի կինը՝ Արմենուհի խեղդամահ եղած ըլլալը իմացուելով, ընդհ. դատախազի օգնական Մուսթաֆա Նուրի էֆ., Թաղապետական բժիշկ Միխայիլ էֆ., ոստիկանութեան գոմիսէր Սամուէլ էֆ. եւ ուրիշ պաշտօնեաներ դէպքին տեղը երթալով քննութիւն կատարեցին, որուն հետեւանքով եւ ձեռք բերուած ապացոյցներով հաստատուեցաւ թէ ամուսինը, Վահան, խեղդամահ ըրած է զայն։ Վահան արդարութեան ձեռքը յանձնուեցաւ։»

ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գատը-Քէօյ. Մօտա

Վարժարանիս ուսումնական տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտեմբեր 3ին հինգշաբթի օրը։ Նոր աշակերտ ընդունելու փափագողք կրնան դիմել նոյն վարժարանը, շաբաթ եւ կիրակի օրերը եւ կամ Սեղբոսեան, Մխիթարեանց գրատունը, երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը։

Վերատեսուչ
Հ. ՄԵՍՐՈՊ Վ. ՍԱՀԱԿԵԱՆ
106 8—10

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Նոր տարեշրջանը կը սկսի երեքշաբթի, Սեպտեմբեր 6ին (Ն. Տ.)։

Գիշերօթիկ աշակերտները կը վճարեն տարեկան տասնըհինգ (15) օսմ. ոսկի։

Աւելի մանրամասնութիւններու համար դիմել Ստամպօլ Ալերլճան խան՝ Յովհաննէս Աղա Գոնտայեանի, կամ Պարտիզակ՝ վարժարանին տնօրէն Տր. Ռ. Չէմպըրսի։
99 9—10

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ ՑՈՅՑԵՐ

Շաբաթ օր Բարիզի փողոցներուն մէջ ցոյց մը տեղի ունեցաւ Տրէյֆիւսը նորէն դատելու համար։ Պ. Բրիսոն, ցոյցին եարը ճառ մը խօսելով ըսաւ.—«Պատերազմական նախարարը ակամայ արտօնեց Հանրիի հարցաքննութիւնը։ Կ՚ուզէք ասոր պատճառը գիտնալ։ Օտար կառավարութիւն մը ծանուցեր է մեր կառավարութեան թէ ճշմարտութիւնը եթէ երեւան չհանուի, այնպիսի յայտնութիւններ պիտի ընէ որոնք պիտի արատաւորեն Ֆրանսայի պատիւը։ Բայց մենք, այսինքն ճշմարտութեան ու արդարութեան կուսակիցները, դեռ յաղթող չենք։»

Այս ճառէն յետոյ ելեկտրական լոյսի միջոցաւ ցոյց տրուեցան Տրէյֆիւսի խնդրին մէջ նշանաւոր հանդիսացող անձերու կենդանագիրները։ Ռոշֆոռի եւ Հանրի Տախմանի կենդանագիրները երբ երեւցան, ժողովուրդը «Մահ՝ Ռոշֆոռ. մահ՝ Տախման» պոռաց։

ԶԻՆԸՆԿԵՑՈՒԹԻՒՆԸ.—Հռոմէն կը հեռագրեն թէ տակաւին Իտալիոյ եւ ուրիշ պետութեանց դաշնակիցներուն միջեւ համաձայնութիւն մը չկայ ռուսական շրջաբերականին նկատմամբ։ Իտալական կառավարութիւնը կը գովէ զինընկեցութեան գաղափարը, բայց գործնական առաջարկութիւն մը չըներ։ Իտալիոյ մէջ ամենէն աւելի կը բաղձան որ Ցարին առաջարկը յաջողի, վասն զի հակառակ պարագային ընկերվարականները որոնք զինընկեցութիւն կը քարոզեն, նոր առիթ մը պիտի ունենան Իտալիոյ մէջ անհանդստութիւն պատճառելու։

—Ռուս մամուլը մտահոգութիւն ցոյց կու տայ Ֆրանսական լրագիրներուն ընթացքին համար, Մուրավիէվ կոմսին շրջաբերականին առթիւ։

—Անգլիոյ մէջ ալ կարծիքը կայ եղեր թէ զինընկեցութեան համար Ցարին ըրած առաջարկը դարձուած մըն է՝ եւրոպական բոլոր պետութիւնները խմբովին Անգլիոյ դէմ հանելու։ Կրնայ ըլլալ որ դեսպանախորհուրդը, զինընկեցութեան խնդիրը ձեռք առնելէ առաջ, փորձէ լուծել միջազգային կարգ մը խնդիրներ, Չինականը, եւ այլն։ Այս պարագային մէջ Անգլիա պիտի չմասնակցի դեսպանախորհրդին։ Մինչեւ իսկ բաղձեր կան թէ Անգլիա, փորձելու համար Ռուսիոյ անկեղծութիւնը, պիտի խնդրէ որ Ռուսիա առաջ չտանի անդրկասպեան ռազմագիտական երկաթուղին երկարելը։

—Բէյլէր Լոյտ կը ծանուցանէ թէ Մուրավիէվ կոմս Ժընեւի մէջ պիտի գումարէ ընդհանուր զինընկեցութեան դեսպանախորհուրդը։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Քուպայի ապստամբներուն յարաբերութիւնները Ամերիկացիներուն հետ աւելի հաշտարար են եւ ապստամբները մեղմացուցած են իրենց ընթացքը։

—Քուպայի ժամանակաւոր կառավարութիւնը չէ ընդունած Պլանքօ մարաջախտի հրաժարականը, բայց պետութեան բանակին հրամանատարութիւնը վերջնապէս առած է, Ամերիկացիներուն համար խիստ անհաճելի անձնաւորութիւն։ Այս անօրինութիւնը հետեւանք է Կարսիայի կռիւներուն զօրավար Շէֆթրի հետ եւ անոր անկարգապահութեան, որովհետեւ Քուպայի ժամանակաւոր կառավարութիւնը հրամայած էր ապստամբներուն զինուորական պետերուն որ ամերիկեան զօրավարներու հրամաններուն հնազանդին։ Կարսիայի պիտի յաջորդէ Բարթիկի, որ արեւելեան կողմը կը գտնուի իբրեւ տեղակալ Մաքսիմօ Կոմէզի։ Բինար-տէլ-Րիօ նահանգին մէջ մէկ քանի ապստամբապետներ յայտարարութիւն մը հանելով բարեկարգութիւնը պահանջեցին եւ պաշտպանութիւն խնդրեցին իրենց ազարակներն ու արտերը վերադարձնելու։

—Սպանիոյ Բանեսօ, Սակուա, Բարաքօա եւ Ցիպարա զօրավարները Սպանիա կը վերադառնան։ Մարեշալ Պլանքօ հիւանդ ըլլալով, գլուխ գնաց օդափոխութեան։

—Ուաշինկթընէն հրաման տրուեր է անմիջապէս արձակելու գերի Սպանիացի նաւաստիները, առանց սպասելու որ երդմնեն այլեւս չկռուելու։ Բարթոսոմի մէջ վար դրուած զինուորներն ալ պիտի արձակուին եւ իրենց տեղերը պիտի ղրկուին։ Սանտիակոյի բոլոր գերիներուն արձակման համար պայման դրուած է որ Սպանիոյ ծախքով փոխադրուին։

—Ամերիկեան հեծեալ կամաւորներու հրամանատար գնդ. Ռուզվելթին առաջարկեցին Նիւ Եորքի գաւառին կառավարիչ ըլլալ, բայց մերժեց։ Ասոր փոխարէն Ամերիկայի գնդապետին առաջարկեցին։ Այս միջոցիս Մ. Նահանգաց մէջ կ՚ուզեն պատերազմին յաղթողները ընտրելի ընել։

—Քորունեայէն կը հեռագրեն թէ Իսլա-տէ-Պանայ փոխադրանաւը, 1730 զինուորով եւ 131 սպայով, որոնց մէջ է նաեւ զօրավար Օրտեղա, անցեալ հինգշաբթի Անթիլեաններէն Քորունիա (Սպանիոյ հիւսիսային արեւմտեան ծովը) հասեր է։ Ճամբան տասնըեօթը հոգի մեռեր են։

ՆՈՐՖՈԼՔԻ ԴՈՒՔՍԸ եւ դքսուհին հինգշաբթի առտու Լոնտոնէն մեկնեցան Տավր, ուրկէ Վիքթորիա-Լուիզ Ալպէրթ զբօսանաւով Քոնդանդ պիտի երթան։ Դուքսը եւ դքսուհին շրջան մը պիտի ընեն Տանիմարքայի ջուրերը։ Անկէ Բելկրատ պիտի երթան ուրկէ երկար ատեն պիտի ըլլան Զարին։

Պ. ՉԷՄԲԸՐԼԷՆ, Անգլիոյ գաղթային նախարարը, իր կնոջ հետ անցեալ չորեքշաբթի Լիվըրբուլէն ճամբայ ելեր է դէպ ի Նիւ Եորք։ Այս ուղեւորութիւնը զուտ անհատական հանգամանք մը ունի։ Պ. Չէմպըրլէն կ՚երթայ այցելելու իր կնոջ ազգականներուն։

ՍՈՒՏԱՆ.—Գահիրէէն սեպտ. 4 թուականով կը հեռագրեն թէ Քիչնըր փաշայի զօրքերը, ետ մղելով Սուտանցիները, մինչեւ Քէրէրի մօտեցեր են։ Խարթումի եմիրը 35,000 զինուոր ունի։ Անգլօ-եգիպտական զօրքերը Թութի կղզին եւ Նեղոսի աջ եզերքին ամրութիւնները քանդելով, Սուտանցիներուն ձեռքէն չորս թնդանօթ առեր են։

—Եւրոպական մամուլն ուշադրութեամբ կը դիտէ Քիչնըր փաշայի բանակին փութով յառաջացումը։

—Անգլօ-եգիպտական զօրախումբ մը բաւական մօտեցաւ Սուտանցիներու դիրքին. այս վերջիններուն մեծ մասը հեռաւոր տեղեր փախան։ Թնդանօթանաւերը Քէրէրի եւ ամրութիւններուն վրայ հետազօտութիւններ կատարեցին, բայց բան մը չտեսան։ Թնդանօթանաւերը ռմբակոծեցին ամրութիւնները։ Սուտանցիները մեռելներ ունեցան, սակայն թիւը յայտնի չէ։

ԳԵՐՄԱՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.—Քիլի բացերը կատարուած ռազմափորձերու պահուն գերման նաւատորմը բաւական ծանր կորուստներ կրեց։ 85 թիւ թորփիլանաւը ուրիշ թորփիլանաւի մը զարնուելով, ընկղմեցաւ մաս մը։ Ուրիշ տասներեք թորփիլանաւեր ալ փոթորկի բռնուելով վնասուեցան։ Օլտէնպուրկ զրահաւորին ղեկը աւրուելով նաւարան տարուեցաւ։ Հայլէն զրահաւորին կոճղանները ճեղքուած ըլլալով կը նորոգուին։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿԻ պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ թէ Պետերսպուրկի զինուորական շրջանին սպայակոյտին պետ Պ. Պոպրիքով, Ցարին ընդհ. թիկնապահ եւ Ֆինլանտիոյ կուսակալ անուանուեր է։

—Պատերազմական նախկին նախարար զօրավար Միլիութինին մարեշալի աստիճանը նուիրուեցաւ։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ լրագրողներուն ընկերակցութիւնը, որ երեք հազար անդամներէ կը բաղկանայ, հաւաքական աղերսագիր մը մատուցանելով Ուիլհելմինա թագուհիին, խնդրեց որ ներողամտութիւն ըլլայ վերջին դէպքերուն առթիւ դատապարտուած լրագրողներուն նկատմամբ։ Արդէն յայտնի է որ թագուհին գահակալութեան տարեդարձին առթիւ ներում շնորհելու է։

ՄՈՒՐԱՎԻԷՎ կոմսին բացակայութեան միջոցին, օգնականը, կոմս Լամզտորֆ, ժամանակաւորապէս կը վարէ արտաքին գործոց նախարարութիւնը։ Կոմս Մուրավիէվ մէկ ամսուան արձակուրդով մեկներ է։

ՀՈԼԱՆՏԱՅԻ թագուհին իր գահակալութեան առթիւ սա յայտարարութիւնը ուղղեց ժողովուրդին.

«Թէ՛ ձեզի եւ թէ՛ ինծի համար կարեւոր եղած այս օրուան մէջ սիրտս կը զգամ քանի մը խօսք ուղղել ձեզ, եւ ամէն բանէ առաջ երախտագիտութիւն յայտնել։ Իմ ամէնէն մատաղ տարիքէս ի վեր ձեր խանդաղատանքը շռայլեցիք ինծի։ Երկրին ամէն մասերը, ընկերութեան ամէն դասակարգերը, ծերերն ու երիտասարդները, միշտ անձնուիրութեան արտայայտութիւններ բերին ինծի։ Սիրելի հօրս մահէն ետքը, իմ տասը տարեկան հասակէս ձեր ունեցած սէրը իմ անձիս վրայ փոխանցեցիք։ Հիմա, պատրաստ եմ ստանձնելու գործը, թէեւ գեղեցիկ սակայն ծանր, որուն կոչուած եմ. կը զգամ թէ հաւատարիմ պիտի մնամ ինծի։ Ընդունեցէք իմ երախտագիտութեանս արտայայտութիւնները։ Մինչեւ հիմակ ինչ որ զգացի, անմոռանալի տպաւորութիւններ թողուցին վրաս. ինծի համար տագնապին երջանկութիւն մըն է տեսնել։ Ամենակալէն մայրս ինծի ալ եւ մեծ օրինակ մը տուաւ իմ պարտականութիւններուս համար։ Կ՚ակնկալեմ պիտի ըլլայ հետեւիլ այդ օրինակին ինչպէս պարտի ինծի Օրանժի դերդաստանին մէկ իշխանուհին։ Հաւատարիմ Սահմանադրութեան, կ՚ուզեմ յարգել ու պահպանել անունը եւ դրօշը։ Կ՚ուզեմ արդարութիւնը յարգել ու երկրին ու գաղթավայրերուն մէջ եւ աշխատիլ ձեր մտաւորական ու նիւթական բարեկեցութեան։ Կը յուսամ եւ վստահ եմ թէ իմ գործս կատարելու համար պիտի օգնէք ինծի։ Աստուծոյ վրայ վստահ եւ յուսալով անոր օրհնութեան, կը ստանձնեմ կառավարութեան սանձերը։»

ԿՂԵՐԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՄԷՋ.—Քաղաքական լուսաւորեալ շրջանակներու մէջ կ՚ըսեն թէ Ֆրանսայի մէկ քանի նախարարները, մանաւանդ նախագահը, մտահոգութիւն ցոյց կու տան կղերական կուսակցութեան հեղինակութեան ընթացքին վրայ։ Ասոր պատճառն է վերջին ընտրութիւններուն երեւան հանած հակառակութիւնը որ կայ ազգին զանազան դասակարգերուն եւ երկու կուսակցութիւններուն միջեւ, որոնց մին կ՚ուզէ որ քաղաքային իշխանութիւնը առաւելութիւն ունենայ կրօնական ու զինուորական իշխանութեան վրայ, եւ միւսը, հակառակը կը մնայ։

Այս վիճակը ուշադրութիւնը հրաւիրած է Պ. Բրիսոնի որ ամէն առթիւ անկեղծ բաղձանք մը յայտնած է ամէն ոտնձգութիւններու դէմ պաշտպանելու քաղաքային ու աշխարհական պետութեան իրաւունքները։ Կ՚ըսուի թէ նախարարապետը մտադիր է Խորհրդարանին ներկայացնել կարգ մը օրինագիծներ՝ քաղաքային ընկերութեան վերադարձնելու դաստիարակութեան վերաբերեալ կարգ մը առանձնաշնորհումներ որոնք ժամանակաւ ձեռքէն առնուած էին։ Կարելի է որ Պ. Բրիսոն, կրթական նախարարին հետ, Խորհրդարանին խնդրէ փոխել 1850ի օրէնքը, որպէս զի զանազան պաշտօններու ընտրելիներ պետութեան հաստատութիւններէն հանուին։ Վերջապէս Ֆրանսայի դաշինքը կը խորհի այս կացութեան վրայ եւ ջանքեր պիտի ընէ դարման մը ընելու։

—Ֆրանսայի կաթողիկներու շրջանակին մէջ անհամաձայնութիւն ծագած է՝ Ֆրանսայի վանքերուն մէջ դաստիարակութեան մակարդակը բարձրացնելու խնդրին առթիւ։ Վատիկանի մէջ մեծ ցաւ պատճառած է այս վիճակը։ Պապը մտադիր է միջամտելու շրջաբերականով մը, որուն մէջ պիտի պարզէ կրօնական դաստիարակութեան եւ աղջիկները վանքերու մէջ կրթելու վերաբերեալ հիմնական սկզբունքները։ Կը կարծուի թէ Պապը սկզբունքով նպաստաւոր պիտի խօսի այն ծրագրին որով կ՚առաջարկուի Ֆրանսայի մէջ բարձրագոյն հաստատութիւն մը հիմնել, վանքերու յատուկ ուսուցչուհիներ հասցնելու։

ՃԱՊՈՆ.—Մաքսային նոր սակացոյցը Յունուար մէկէն Ճափոնի մէջ գործադրութեան պիտի դրուի։

—Ճափոնի մէջ հանրային կարծիքը անհամբերութեամբ իմացաւ այն լուրը թէ Հաւայի կղզիները վերջնապէս Մ. Նահանգներուն միացած են։ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը ապահովցուց Ճափոնը թէ կղզիին մէջ Ճափոնցիներուն իրաւունքները պիտի յարգուին եւ թէ Մ. Նահանգները յանձն կ՚առնեն կատարել այն հատուցումները որոնք պիտի ըլլան, անցեալ տարուան դէպքերու պահուն վնասուած Ճափոնցիներուն։

ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ.—Օրանժի նախագահը Հոկտ. 20ին Բրէթօրիա կ՚երթայ, Քրիւկեր նախագահին հետ խորհրդակցելու։

ԿԱԼԼԷՍԻ երկրին մէջ հանքային գործաւորները վերսկսան աշխատելու։ Բանուորութիւնը կատարուելով 24,000 հոգի աշխատելու քով տուին եւ 8000 ալ հազիւ։ Անցեալ չորեքշաբթի սկսեալ Քարտիֆի կողմը գործարանները արդէն կը բանին։

ՀՐԷԱՆԵՐԸ.—Գերմանիոյ հրէայ թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանքֆորդ-Սիւր-լը-Մայնէն հարիւրէ աւելի հրեայ ընտանիքներ արտաքսուեր են։ Ասոնք Կալիցիէն եւ ռուսական Լեհաստանէն են։ Հէսի նահանգին մէջ շրջուն գրաւաճառութիւն կ՚ընեն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ մէջ կարգ մը արհեստաւորներ, պետական բանտերու մէջ կատարուած աշխատութիւններուն համար, որոնք իրենց դէմ մրցում մը կ՚ընեն։ Զանազան արհեստաւորներ, կօշկակար, կազմարար, եւ այլն վիճակագրութիւն մը կը պատրաստեն թէ բանտերուն մէջ որչափ բան կը շինուի եւ որչափ վնաս կը հասցնեն խեղճ արհեստաւորներուն։ Այս վիճակագրութիւնը ներկայացնելու առթիւ աղերսագիր մը պիտի մատուցուի Խորհրդարանին եւ պիտի խնդրեն այս վիճակին դարման մը ընել։

ՏՈՔԹ. ՔՈԽ, որ Հռոմ կը գտնուի մալարիան ուսումնասիրելու, պաշտօնական հիւանդանոցին մէջ տարափոխիկ տենդերը քննելու, որպէս զի ամբողջացնէ իր փորձառական խուզարկութիւնները։ Հռոմի գիտնական դասակարգը այս օրերս Տոքթ. Քոխի ի պատիւ ճաշ մը պիտի տայ, որուն պիտի նախագահէ Պ. Պաչէլլի։

ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՒՐ ԳՈՐԾԱՒՈՐ ԽԵՂԴՈՒԱԾ.—Բաղիմբի մէջ, Նիէլմի, (ռուսական Լեհաստան) հանք մը ողողուեցաւ։ Կ՚երեւայ թէ գործաւոր մը փորած միջոցին ժայռ մը տապալած եւ այդպէս ջուրը կոխած էր հանքին մէջ։ Այդ միջոցին երեք հարիւր գործաւոր կը գտնուէին հանքին մէջ։ Ջուրը հեղեղի պէս ներս խուժելով, ճամբան գոցեց եւ խեղճերը ամբողջովին խեղդուեցան անդր։

ՑԱՒԱԼԻ ԱՐԿԱԾ ՄԸ.—Պօղըն մէջ, Թիրոլ, (Աւստրիա) անցորդները քանի մը փոթորիկ բռնելով, մօտակայ ամբարի մը շէնքի մէջ ապաստանեցան, բայց անձրեւին սաստկութենէն շէնքին տանիքը փլչելով, տասնըութը հոգի փլատակներուն տակ մնացին, կին մը եւ սպայ մը միայն ազատուեցան։

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Միւթէֆէրրիգի աստիճան տրուեցաւ Խարբերդի թղթակցութեանց գլխաւոր քարտուղարներէն Նիհատ, Մոլլահ ու Քեազիմ պէյերու։

—Բ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Պէյրութի Նահիյէ-իւլ-Խէյրաֆի գայմագամ Ապտիւլրահման Նէճիպ էֆ.ի եւ Միւֆթի Սալիհ [illegible] էֆ.ի։

ՏՊԱՐԱՆՆԵՐԸ.—Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հրատարակուած Պաշտօնական Ձեկոյց մը՝ նկատելով որ օրինական տրամադրութեան հակառակ եւ առանց Մէարիֆի արտօնութեան գիրքեր եւ տետրակներ կը տպագրուին տպարանատէրներու եւ հեղինակներու կողմէ, կը ծանուցանէ թէ օրէնքին տրամադրութիւնները պիտի գործադրուին այս կարգի գիրքերու եւ տետրակ տպագրողներուն նկատմամբ։ Յայտնի է թէ Տպագրութեան Օրէնքը կը տրամադրէ որ կէս ոսկիէն մինչեւ հինգ ոսկի տուգանք առնուի անոնցմէ, որոնք առանց արտօնութեան տպագրուած գիրքերը, տետրակները, լրագիրները, պատկերները եւն. գիտնալով կը փոխադրեն, կը ծախեն եւ կամ կը ցրուեն։ Նոյնպէս այդ գիրքերը եւ նոյն գրութեան հեղինակները պատժելու համար ընդհ. դատախազներու կողմէ դատ կը բացուի։ Ուստի Կրթական Նախարարութիւնը դատական մասին համար գրած է Դատական Նախարարութեան եւ առանց արտօնութեան տպագրուած գիրքերուն եւ այլն փոխադրութիւնը արգիլելու համար ալ Մաքսային ու Թղթատարական վերատեսչութիւններուն։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—Յունաց Ս. Պատրիարքը երէկ Բ. Դուռ գնաց եւ տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Աւստրիոյ եւ Իտալիոյ դեսպանները երէկ Բ. Դուռ երթալով յաջորդաբար տեսակցեցան Մեծ-Եպարքոսին ու արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԷԼԱՍՈՆԱՅԻ զօրաբանակին հրամանատարներէն Հայտար փաշա, Մէհմէտ փաշա եւ Խայրի փաշա կայս. պատուակալ թիկնապահ կարգուեցան։ Խայրի փաշա Սալոնիկի Դրամա Հեծելներու ճիւղին մէջ պաշտօնի կոչուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆԻ իսլամները, Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձի օրը, տեղւոյն մզկիթին մէջ հաւաքուելով, Մարգարէին ծննդեան գիրքը կարդալ տուին եւ Ն. Վեհափառութեան համար բարեմաղթութիւններ ըրին։ Յետոյ սեղանի հրաւիրուելով, ճառեր խօսեցան, բարեմաղթութիւններ եղան եւ Համիտիէ քայլերգը նուագուեցաւ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մէջ Վեհ. Սուլթանին Գահակալութեան տարեդարձին օրը շնորհաւորութիւններ եւ գիշերը լուսաւորութիւններ կատարուեցան։ Ռամլէյի պալատին մէջ սեղան տրուեցաւ։ Արտասովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա ալ իր ապարանքին մէջ սեղան մը տուաւ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը գրեն մեզ.—«Այս տարի գաւառիս բերքերը յուսացուածին չափ առատ չեն. արմտիքներու գիները հետզհետէ անընդհատ կերպով կը բարձրանան. չենք կրնար ըսել թէ սով կայ, այլ սղութիւն։ Տիարպէքիրին համար ցորենին չափը 13 դրշ.ի գինը դժուար գործ է»։

ՀԱՅՐ ՏԻՏՕՆ, Ֆրանսացի նշանաւոր քարոզիչը, անցեալ օր Երուսաղէմէն Կ. Պոլիս եկաւ՝ 25ի չափ կրօնաւորներով եւ երէկ Բարիզ ուղեւորեցաւ Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՊԷՕՅՈՒՔՏԷՐԷԻ ՀՐԴԵՀԸ.—Այն յանձնաժողովը որ կայս. դրամական պարգեւը պիտի բաշխէ հրկիզեալներուն, գործի սկսաւ։

—Պէօյիւքտէրէի տիկինները ու օրիորդները կիրակի օր, գոյք եւ այլն բաշխեցին հրկիզեալ 75 ընտանիքներուն։ Բաշխումը երէկ ալ կատարուեցաւ։ Թարապիոյ եւ Ենիգիւղի յոյն տիկիններն ալ առջի օր Պէօյիւքտէրէ երթալով հագուստ, գոյք եւ այլն բաշխեցին։

ԽՃՈՒՂՆԵՐ.—Անցեալ տարուան Պիթլիսի զինուորական խճուղիին Տիգրանակերտի նահանգին յատուկ Սիլվանի մասին շինութիւնը աւարտեցաւ։ Հալէպի ճամբուն վրայ ալ 33,000 մէթր խճուղի, 850 քառակուսի չոր պատ եւ այլն շինուեցան։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ.—Պուլկար կառավարութիւնը անտառաբուծական վարժարան մը պիտի հաստատէ, ուրկէ ելլողները գիւղերու մէջ քննիչ-անտառապետի պաշտօն պիտի վարեն։ Պուլկար կառավարութիւնը այս որոշումը տուաւ դարման մը ընելու անտառներուն կորուստին որ տարեկան երեսուն միլիոն ֆրանքի վնասի մը պատճառ կ՚ըլլայ։

—Ֆիլիպէի մէջ այս տարի աֆիոն մը շահելու փորձեր կատարուելով արդիւնքը գոհացուցիչ եղաւ։ Բայց տեղական վարչութիւնը աֆիոնի վաճառումը արգիլած ըլլալով, պուլկար լրագիրները կը պահանջեն այս արգելքը վերցնել, երկրագործութեան օգտին համար։

—Օտար պետութեանց հետ կնքուած առեւտրական դաշնագիրներու վերանորոգման համար յանձնաժողով մը կազմուեցաւ։

—Երկրագործական Նախարարութիւնը ծրագիր մը պատրաստեց, երկրագործութեան զարգացման համար ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ։ Առաջարկեց որ երկրագործները ընկերութիւններ կազմեն եւ կարծիքի փոխանակութիւն կատարեն։ Այս ծրագիրը Սոբրանիէի առաջին նստին պիտի ներկայացուի։

—Պուլկարիոյ նախարարները որոշեցին Սոֆիայի մէջ շէնքեր կառուցանել կառավարական այն պաշտօնատուններուն համար որոնց տարեկան 180,000 ֆր. վարձք կը տրուի։ Շէնքերու կառուցումը մրցումի պիտի դրուի։ Շինութեանց ծախքը պիտի հասնի տարեկան 240,200 Ֆր. վճարելով։ Վեց հարիւր հոգինոց բանտ մըն ալ պիտի կառուցուի։

—Լիոնի բժշկական համալսարանէն վկայեալ տեղացուհի մը, տիկին Բէլ-րան Ուզունովա, Պուլկարիա դարձաւ եւ արտօնուեցաւ բժշկութիւն ընելու։

—Սոֆիայի Քամփանա թերթին հրատարակիչ Պ. Արսինկորովի դէմ նախատական հրատարակութիւններ ըրած ըլլալով, Պուլկար կառավարութիւնը դադրեցուց նոյն լրագրին վճարուած 500 ֆր.ի նպաստը։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ.—Եփրեսի ու Տէլի կողմերը վերջերս պատահած ողողումներուն 4600 արտավար հողի վրայ ձմերուկի, սեխի եւ եգիպտացորենի բերքեր բնաջինջ եղան։ Այս պատճառաւ տեղացիները երկաթուղիի Ընկերութենէն ալ փոխադրութեան ծախքերուն զեղչ խնդրեցին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ռուս դեսպանատան պաշտօնեաներէն Պ. Քուրինքի Պէքինի ռուս դեսպանատան գործակատար կարգուեցաւ։

ԿԱՐՆՈՅ գաւառին պաշտօնաթերթը կ՚ըսէ թէ Զէյրէքի եւ Ծամնտանլը Աշիրէթներուն միջեւ եղած հակառակութիւնը վերցուեր է եւ երկու կողմն ալ հաշտութիւն տուեր են թէ ասկէ վերջը սիրով պիտի վարուին իրարու հետ։

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը կիրակի օր Ենիգիւղի եկեղեցին գտնուելէ ետքը, Պէօյիւքտէրէ երթալով այցելութիւն տուաւ Ռուսիոյ ու Սերպիոյ դեսպաններուն եւ յոյն երեւելիներու։

ԱՆՏԻՈՔԻ Յունաց Նախորդ Պատրիարք Տ. Սպիրիտոն, մէկ քանի կրօնաւորներու հետ, երէկ կայս. պալատ գնաց եւ սենեկապետներու միջոցաւ իր հաւատարմութեան հաւաստիքը մատոյց կայս. Գահոյից։

—Տ. Սպիրիտոն յետոյ այցելութիւն տուաւ Մեծ-Եպարքոսին ու դատական նախարարին։

ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶ.—Սապահ կ՚առաջարկէ Կ. Պոլսոյ մէջ կենդանաբանական ու բուսաբանական հանրային պարտէզ մը հաստատել որ թէ՛ ուսումնասիրութեան եւ թէ՛ զբօսանքի օգտակար կ՚ըլլայ։

ԱՐՂՆԻԻ (Տիարպէքիր) Նորընտիր կառավարիչ Խայրի պէյ երէկ կայս. պալատ երթալով հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանքներու։

ԿՈՅՈՒՂԻ.—Քաղաքապետութիւնը որոշեց որ Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ ասկէ վերջը բացուելիք կոյուղիներուն վրայ կամար շինուի։

ՋՐՁԻՒՆ ձագը իր մօրը հետ [illegible] տարուելով կուսակալին ցոյց տրուեր է եւ մօտերս Կ. Պոլիս պիտի բերուի։

ԳԱՂԹԱԿԱՆ.—Խազանէն (Ռուսիա) տասնըմէկ տնուոր գաղթական երէկ Կ. Պոլիս եկան եւ բնակութիւն հաստատելու համար Գանտրմա ղրկուեցան։

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ նաւամատոյցէն մինչեւ Օրթաքէօյի մզկիթը, գետին բարձրացնելու վրայ, տանող ճամբան ընդարձակելու պատճառաւ, կայս. Իրատէ մը հրամայեց հարկ եղած տուները ու խանութները գնելով վար առնել։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ երկաթուղիներու Ընկերութիւնը պատրաստել կու տայ Էնկիւրիէն Գայսերի շինուելիք երկաթուղիի գիծին քարտէսները որոնք հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան պիտի մատուցուին։

ԲԱՂԷՇԻ Նորընտիր կուսակալ Մէճիտ պէյ անցեալ երեքշաբթի Տրապիզոն ժամանեց եւ հինգշաբթի ճամբայ ելաւ դէպ ի Բաղէշ։

ՆԻՇԻՄ ՍԷԼՀԱՄԷ ԷՖ. օսմ. Նորընտիր գործակատար Սոֆիայի, հինգշաբթի պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։ Երէկ Բ Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին, Պետական Խորհրդի Նախագահին և Ներքին ու Արտաքին գործոց Նախարարներուն հետ։

ԲԵՐԱՅԻ մեծ փողոցին ընդարձակման գործը կը շարունակուի։ Թիւնէլին մօտ Քասապալի էֆ.ի շէնքը երէկ սկսան վար առնել։ Քովի խանութներն ալ պիտի փլցնեն։ Մէջը գտնուողներուն ազդարարագիր զրկուեցաւ պարպելու, բայց խանութպանները, կ'ըսէ Սէրվէթ, ելլելու երեւոյթ չունին։ Բանախօս եկեղեցիին դրան մօտ գտնուած Վալենտինի ու Բաքրի վաճառատուններն ալ վար պիտի առնուին։ Քոնքորտիայի քովը դուրս ելած շէնքն ալ պիտի փլցնեն։

ՕԹԵՐԵՒՈՅԹ.—Սէրվէթ կը պատմէ թէ շաբաթ գիշեր Թէբէ Պաշիի Թատրոնէն ելլողները երկինքին վրայ երկնաքար մը տեսեր են որ տարօրինակ արագութեամբ կ'երթար լուսաւոր երկայն հետք մը ձգելով ետեւէն։ Քիչ մը վերջը երկնաքարէն լոյսեր ինկեր են ոստիկան Եուսուֆ էֆ.ի և մէկ քանի մարդերու մօտ, որոնք ելեկտրական զօրաւոր լոյսի մը առջեւ գտնուելու պէս աչքի շլացում ունեցեր են։

ԳՈՒՐՈՒՉԷՇՄԷի բաղերը կիրակի օր մակոյկ մը շրջեցաւ օդին սաստկութենէն։ Մէջը գտնուողները Լեւոն, բժշկական վարժարանի աշակերտներէն Աւետիս էֆ. և ուրիշ մը, ծովը ինկան, բայց ազատուեցան։

ԲԱՇԱ ՊԱՂՉԷի մօտերը քանի մը օրէ ի վեր շնագայլեր երեւան ելած են և արտերուն ու պարտէզներուն բաւական վնաս կը հասցնեն։

ՊԷՕՅՈՒՔՏԷՐԷի առջեւ կիրակի օրը Բանաւօթ անուն քսան տարեկան տղայ մը ծովը ինկաւ և քիչ մնաց որ խեղդուէր, բայց ազատուեցաւ։

ԱԶԳ. Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԹՐԱՄՎԷՅՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Ընկերութեան պէտք եղած գարիին և վարսակին [illegible] նուազուրդը երէկ տեղի ունեցած չըլլալով, առաջիկայ սեպտ. 7 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրուան յետաձգուած է, և եւրոպական ժամը 11ին պիտի կատարուի։

22/3 սեպտ. 98

—Ընկերութիւնը ծախու կը հանէ բաւական թուով ձիեր որոնք այլ եւս օգտակար չեն կրնար ըլլալ իրեն։ Անոնք որ կը փափաքին գնել այդ ձիերն, թող հաճին դիմել Թրամվէյներու մթերանոցի պետերուն, Շիշլի կամ Աք-Սէրայ, քննեն ձիերը և սակարկեն մթերանոցի պետերուն հետ։

Վաճառումները կանխիկ պիտի ըլլան։

24/5 սեպտ. 98 1—5

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՌՈՊԸՐԹ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով կազմակերպեալ է Եւրոպեան ու Ամերիկեան նոյնօրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կազմ մը որով կը կառավարուի. Նաեւ ընտիր և յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 80 0 հատ ընտիր գրքերէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոներ, և բնագիտական, տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. նոր տնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպէրթ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և գրութեան համար գծուած է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեան բոլոր շէնքերը կառուցուած են ի Րումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բերդերուն ետեւը բլուր մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյն և ամէնէն առողջարարն համարուած է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն, ի Րումէլի Հիսար։

102 7—24

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՔՈԼԷՃ ԱՂՋԿԱՆՑ
ԽԻՍԿԻՒՏԱՐ

Վարժարանս պիտի վերաբացուի սեպտ. 15ին և գիշերօթիկ աշակերտները պիտի վերադառնան Սեպտ. 14ի երեկոյին։ Անսովոր դիւրութիւններ պիտի ընծայուին օտար լեզուներու և վարժարանական ամէն ուսումներու աւանդման համար։ Եւրոպական կրթութիւն առած հիւանդապահ մը պիտի գտնուի վարժարանին մէջ։ Աշակերտուհի տալու համար գրել առ տնօրէն Տր. Փէթրիք, Պայպըլ Հաուս, Սթամպոլ կամ դիմել ուղղակի վարժարանը, սեպտ. 1էն ետքը։

112 5—12

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

Վիէննայի թերթերէն, 4 Սեպտ.

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԴԱՏԻՆ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ

Տրէյֆիւսի դատին վերաքննութեան մասին կը սպասուի որ այսօր (երեքշաբթի) որոշում մը տրուի։ Պ. Պուրժուա վերադարձած է և իրմէ կը սպասուի որ Նախարարներու միջեւ եղած կարծիքներու անհամաձայնութեան վերջ մը տայ ու նաեւ միջնորդ մը ըլլայ գլխաւորաբար Պ. Քավանեաքի և Պ. Պրիսոնի միջեւ։

—Արդէն խնդրի նիւթ եղած է թէ պէտք չէ՞ որ Տրէյֆիւսի վրայ ծանրացած ամենախիստ հսկողութիւնը քիչ մը թեթեւցուի, քանի որ կ'ուզուի իր դատը վերաքննել։ Մինչեւ հիմա Տրէյֆիւսին ամենագէշ սնունդ մը կը տրուէր, և նոյն իսկ աքսորեալի մը ունեցած իրաւունքներէն անգամ զրկուած էր։ Տրէյֆիւսի աքսորավայրի բնակարանին շուրջը պատ քաշել տրուած էր, որպէս զի ծովը չտեսնէ։

Նախկին նախարար Թրարիօ՝ գաղթականութեանց նախարարին հետեւեալ նամակը գրած է. «Տեղի ունեցած բոլոր յայտնութիւններու հետեւանքով այլ եւս անհրաժեշտ է Տրէյֆիւսի վերաքննութիւնը։ Ներկայ պայմաններուն մէջ ուրեմն ձեր պարտաւորութիւնն է որ արտաքոյ կարգի խիստ հսկողութիւնը վերցնէք Սատանայի կղզիին դատապարտեալին վրայէն։»

—Հանրիի յուղարկաւորութեան կրօնական արարողութիւնները թոյլատրուեցան, որովհետեւ կ'ըսուի թէ վերջին վայրկեանին մտքի խանգարման հետեւանքով Հանրի անձնասպան եղած է։

—Ուշադրութեան արժանի է որ Ֆրանսայի նահանգային ժողովները այլ եւս հայրենասիրական ցոյցեր չեն ըներ։ Անոնց մէջ Հանրիի անձնասպանութիւնը խիստ կերպով կը դատապարտուի և այսօր անոնք ուշադրութիւնը տուած են ոչ թէ մատնիչին, այլ խարդախողին։

—Բարիզի մէջ Տրէյֆիւսի ի նպաստ վերաքննութեան խնդրին շուրջ ահագին իրարանցում կայ, սակայն կառավարական շրջանակներու մէջ ատոր մասին որոշման մը չեն հասած տակաւին։ Նախարարական Խորհուրդին մէջ տիրող գաղափարներու տարբերութեամբ կը կարծուի որ վերաքննութեան խնդիրը որոշելը պիտի ձգուի Խորհրդարանին։ Այսինքն պիտի յետաձգուի մինչեւ 10 հոկտ։ Բարիզի ամէն թաղերը տեղի ունեցած ժողովրդային գումարումներուն մէջ անխնայ կերպով կը տեսնուի որ ժողովուրդը վերաքննութեան կուսակից է։ Ժօռէնոլ թէ Տէլոա որ երէկ վերաքննութեան գլխաւոր հակառակորդն էր, այսօր արդէն վերաքննութեան կուսակից է։ Այս խնդրին մէջ ժողովուրդին ցոյց տուած մասնակցութենէն կը կարծուի նոյն իսկ որ հարկ ըլլայ Խորհրդարանը հոկտ. 10էն առաջ գումարել։

—Արդէն ծանուցած էինք որ Պուատըֆրի տեղ նշանակուած է Ռընուար, որ վերջերս պատերազմական վարժարանի վարիչն էր։ Ծնած է 1836ին և 1855ին սպայի աստիճան առած է։ 1870ի ֆրանքօ-գերման պատերազմին մէջ մասնակցութիւն ունեցած է։ 1891ին Միրիպէլի օրով երկրորդ նախագահն էր մեծ սպայակոյտին։

ԶԷՆԸՆԿԷՑՈՒԹԻՒՆ

Պելճիքա պատասխանած է որ պատրաստ է զէնընկեցութեան դեսպանախորհուրդին մասնակցելու։ Ամէնէն աւելի հաւանականութիւն կայ որ նոյն դեսպանախորհուրդը Պրիւքսէլի մէջ գումարուի և Պելճիքայի թագաւորը անձամբ նախագահէ։

—Թայմզ կը գրէ թէ Ռուսիոյ զէնընկեցութեան առաջարկին նկատմամբ Անգլիոյ բռնածը առ այժմ համակրական խօսքերու մէջ միայն կը կայանայ։

—Զարին առաջարկին նկատմամբ Շուէտօ-Նորվէկեան Նախարարաց Խորհուրդը խորհրդակցելով այն որոշման հասաւ որ Թագաւորը Զարին իր համակրութիւնները պիտի գրէ, յայտնելով որ պատրաստ է կայանալիք դեսպանախորհուրդին իր կողմէ պատուիրակներ ղրկելու։

—Ռոյթէրի գործակալութենէն կը հաղորդուի որ Պ. Պալֆուր ի պատասխան ռուսական առաջարկին ընդհանուր զէնընկեցութեան մը համար, արտաքին գործոց նախարար կոմս Մուրավիէվին համակրական գրութիւն մը ղրկած է։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ծովային նախարարը, Պ. Լօքրուա Շէրպուր գնաց նոր զրահաւոր Հանրի Դ.ի ինչպէս և երկու ընդծովեայ թորփիլանաւերու շինութիւնը աչքէ անցընելու համար։

ՔՈՓԷՆՀԱԿ.—Եթէ չկանխատեսուած արգելքներ չծագին, Զարը Սեպտ. 6ին, թագուհիին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Քօփէնհակ պիտի երթայ։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Քարլոսեան երեսփոխանները որոշած են Խորհրդարանին բացուելուն՝ բողոքել կառավարութեան՝ իրենց կուսակցութեան դէմ ձեռք առած միջոցներուն վրայ, և հեռանալ։

—Անդրատլանտեան փոխադրանաւ ալ, Մարիա Քրիստինա, Քորունա հասաւ Քուպայէն դարձող սպանիական զինուորներով։

Բարիզի թերթերէն, 3 Սեպտ.

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

Ընդհ. սպայակոյտի նախկին պետ զօրավար Պուատըֆր իր պաշտօնարանին հրաժեշտի այցը տալով սա խօսքերը ըսաւ.

«Մեր կրած դառն փորձէն հետեւանքով, հարկ համարեցի խնդրել Նախարարէն որ արտօնէ զիս քաշուիլ։ [illegible] խնդիրքիս վրայ, հակառակ Նախարարին բարեացակամ թախանձանքին և հակառակ իմ խորին ցաւիս զոր կը զգամ ինծի համար սիրելի ու յարգելի եղած պետէ մը բաժնուելուս համար։»

—Ընդհ. սպայակոյտի նորընտիր պետ զօրավար Ռընուար անցեալ հինգշաբթի պատերազմական նախարարին ներկայացաւ։

—Պատերազմական պաշտօնատան մէջ կ'ըսեն թէ անձնասպան Հանրիի խուցին մէջ Պ. Քավանեաքի ուղղուած նամակ չէ գտնուած։ Միայն նամակ մը կար իր կնոջ հասցէին և բաց թուղթ մը որուն մէջ գրուած էր.— «Կը զգամ թէ խելքս կը կորսնցնեմ. կ'ուզեմ լողանալ Սէնի մէջ»։ Բանտարկութեանը միջոցին բան մը չէ գրած իր պետերուն։ Հաւանական կը գտնեն թէ Հանրի ուղեղային խանգարման հետեւանքով վերջ տուած ըլլայ իր կեանքին։

—Տիկին Հանրի հինգշաբթի մինչեւ իրիկուն իր երկանը մարմինին քով աղօթելէ յետոյ տունը դարձաւ։

—Հանրիի մահուան ալ անձնագրութեան մէջ անձնասպանութեան խօսք չի կայ, այլ պարզապէս «մեռած է» ըսուած է։

—Պաշտօնապէս ծանուցուեցաւ Բարիզի կառավարչին, զինուորական պատիւներ չընել դնդապետ Հանրիի։

ՍՊԱՆԻԱ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԱ.—Քիվվէսթի մէջ (Օհիօ) բազմաթիւ անձեր [illegible] ցոյց մը ըրին նախագահ Պ. Մաք Քինլիի դէմ որ օդափոխութեան համար հոն գացած էր։ Ցուցարարները զայրացած էին զինուորներու առողջապահական վիճակին նկատմամբ գործուած անհոգութիւններուն համար և կը քննադատէին նախագահը թէ պաշտօնանկ չէ ըրած պատերազմական նախարարը։ Կին մը ձեռքը դաշոյն մը երեւցուցած ատեն ձերբակալուեցաւ, բայց յետոյ արձակուեցաւ։

—Դատաւոր Հօլմզ, կաթոլիկ, որ հաշտութեան յանձնաժողովին ամերիկեան պատուիրակ կարգուած է, Պ. Մաք Քինլիի հետ խորհրդակցելով տարակարծիք գտնուեցաւ և այս պատճառաւ հրաժարեցաւ պատուիրակութենէ։

—Սպանիոյ նախարարները անցեալ հինգշաբթի գումարուեցան խնամակալ Թագուհիին նախագահութեամբ։ Պ. Սակասթա պատերազմի քաղաքականութիւնը պարզեց, մանաւանդ ռուսաց Մուրավիէվ կոմսին շրջաբերականին վրայ խօսելով։ Անթիլեաններէն զինուորները Սպանիա փոխադրելու մասին ձեռք առնուած միջոցներուն վրայ տեղեկութիւն տուաւ։ Ծրագիր մը ներկայացուց Թագուհիին՝ Քուպայէն դարձող 6000 սպաներու պաշտօն տալու համար։

—Կ'ըսուի թէ Խորհրդարանը բացուելուն Նախարարական տագնապ պիտի պատահի և թէ Պ. Սիլվէլայի նախագահութեամբ պահպանողական դահլիճ մը պիտի կազմուի։

—Զօրավար Վէյլէր բաց նամակ մը պիտի հրատարակէ եղեր։

—Մանիլայէն կը հեռագրեն թէ կրօնական միաբանութիւնները իրենց ստացուածքները կը ծախեն Հոնկ Քոնկի սեղանաւորներու խմբակի մը։

—Փիլիպեաններու հարաւային կողմը փարոսները նորէն հաստատուեցան։ Ամէն ազգէ նաւեր կրնան Մանիլա մտնել։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը Հիւսարներու 12րդ զօրագունդին, որ Վանսպէք կը կենայ Համպուրկի մօտ, պատուակալ հրամանատար անուանեց Հոլանտայի Վիլհելմինա թագուհին, գահակալութեանը առթիւ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ քաղաքապետական Խորհուրդի վերջին նիստին մէջ գերման-ազգային կուսակցութիւնը առաջարկեց որ Վիէննայի փողոցներէն կամ հրապարակներէն մէկը Պիսմարք կոչուի։

ՍՈՒՏԱՆ.—Անցեալ չորեքշաբթի առտուընէ ի վեր Քիչնէր փաշայի բանակէն ուղղակի հեռագիր չէ եկած, որովհետեւ հեռագրական հաղորդակցութիւնները դադրեր են աւազի փոթորիկի մը հետեւանքով։ Վերջին լուրերը, բանակին յառաջխաղացութեան վրայ, շոգենաւերով Գաֆիլէ տարուեցան։ Օմտուրմանի մօտ Քիչնէր փաշայի յառաջապահները, նիզակաւորներու զօրագունդէն բաղկացած, մօտեցան Տէրվիշներու գիւղի մը, ուր 200 հոգի կային. ասոնք ճակատամարտի կը պատրաստուէին. դրօշները կը ծածանէին և թմբուկներու ղօղանջը կը լսուէր։ Թնդանօթանաւերը ռմբակոծեցին այդ դիրքը։

ՊԱՊԸ մտադիր է առաջուան հիմերուն վրայ վերակազմել կաթոլիկներու այն ընկերակցութիւնները որոնք լուծուեցան Իտալիոյ վերջին դէպքերուն հետեւանքով։ Լէոն ԺԳ. այս մասին բարձրաստիճան եկեղեցականներու կարծիքը ուզեր է։ Ումպէրթօ թագաւորը ու նախարարները կը խորհրդակցին թէ կառավարութիւնը ինչ ընթացք բռնելու է Պապին այս ծրագրին հանդէպ։

ԱՆԳԼԻՈՅ գանձային նախարարութիւնը հրատարակեց 1898 մարտի վերջերը փակուած տարեշրջանին եկամտացոյց հասոյթներուն վիճակագրութիւնը։ Մաքսերու հասոյթն է 22,321 882 անգլիական ոսկի և ոգելից ըմպելիներունը՝ 33,951,884 ոսկի որուն երկու երրորդը գարեջուրէ։ Կալուածի տուրքէն գոյացած է 18,062.000 ոսկի և թիմպրներէն ու հնապիրներէն 17,500,000։ Ամբողջ հասոյթներու գումարն է 108,064,070 անգլիական ոսկի։

Պ. ՊԱԼՖՈՒՐ որ առժամապէս կը վարէ արտաքին գործերը, արձակուրդով Սկովտիա կ'երթայ։ Եթէ անակնկալ դէպքեր չպատահին, Պ. Պալֆուր Նոյեմբերէն առաջ Լոնտոն պիտի չդառնայ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Տրէյֆիւսի Խնդիրը

ԲԱՐԻԶ, 5 սեպտ.—Դատական նախարարը այսօրուան Նախարարներու Խորհուրդին արտասովոր նիստին մէջ պիտի պահանջէ որ, տիկին Տրէյֆիւսի աղերսագրին վրայ, Տրէյֆիւսը նորէն դատելու որոշում տրուի։

—Տրէյֆիւսի խնդրին առաջ բերած ընդհանուր յուզումը դեռ կը շարունակէ։ Անհամբերութեամբ կը սպասուի Տրէյֆիւսը դատելու համար դահլիճին կողմէ տրուելիք որոշման։

Զէնընկէցութիւն

ՀՌՈՄ.—Իտալիոյ կառավարութիւնը ծանոյց Բեդերսպուրկի թէ պաշտօնապէս պիտի մասնակցի ընդհանուր զէնընկեցութեան դեսպանախորհուրդին։

ԼՈՆՏՈՆ.—Քաղաքական շրջանակներուն մէջ գրոյց կայ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնն ալ ընդունած է Ռուսիոյ կայսեր առաջարկութիւնը։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԽՆԴԻՐԸ

Պատերազմական նոր Նախարարը

ԲԱՐԻԶ, 5 Սեպտ.—Բարիզի կառավարիչ զօրավար Զիւրլինտէն ընդունեց պատերազմական նախարարի պաշտօնը։

Տրէյֆիւս նորէն պիտի դատուի

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարները այսօր գումարեցան Պ. Ֆէլիքս Ֆօրի նախագահութեամբ։ Երկարօրէն խորհրդակցեցան այն վիճակին վրայ որ առաջ եկած է Տրէյֆիւսի գործին վերջին դէպքերէն։ Դատական Նախարարը դահլիճին ներկայացուց տիկին Տրէյֆիւսի աղերսագիրը որով 1894ի դատին վերստին տեսնուիլը կը խնդրէ, օրինական տրամադրութիւններ մէջ բերելով։ Դահլիճը լռելեայն ընդունեց վերստին դատավարութեան ձեռնարկելը։ Դատական նախարարը պահանջեց իրեն հաղորդել Տրէյֆիւսի դատին թուղթերը, իբրեւ հետեւանք Տիկին Տրէյֆիւսի աղերսագրին։

ԲԱՐԻԶ.—Նախարարներուն միջեւ խորհրդակցութիւնը տեւեց ամբողջ օրը. կը հաստատուի թէ բոլոր նախարարները վերաքննութեան կողմն են։

—Խորհրդարանին գումարման գրոյցը ստոյգ չէ։ Լրագիրները միահամուռ կը պահանջեն վերաքննութիւնը։

Սպանիա և Ամերիկա

ՄԱՏՐԻՏ.—Ծերակոյտը սկսաւ վիճաբանիլ հաշտութեան նախաշաւիղներու ծրագրին վրայ։ Նիստը գաղտնի է։

Իտալիա

ՀՌՈՄ.—Մատրիտի իտալեան դեսպան պիտի անուանուի Քոպլլի Մարքիզը։

Ցորենի Գինը

ԲԱՐԻԶ.—Ցորենի գինը կը տկարանայ. Լիվըրփուլի մէջ 5/4, Մարսիլիայի մէջ 20.50 և Նիւ-Եօրքի մէջ 70.10։

Ձիու արկած

ԲՐՕՆՊԵՐԿ, 5 Սեպտ.—Ֆրէտէրիք կայսրուհին ձիով պտոյտ մը ըրած ատեն, վար ինկաւ. սակայն որ և է կերպով չվնասուեցաւ։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Օսմ. Հանրային Պարտքի ընդհ. տնօրէնութիւնը, շահագրգռուողներուն կը հաղորդէ 1893 հոկտ 6/18ի կայս. Իրատէով վաւերացուած կանոնագիրը ի մասին շերամի հունտերուն պատրաստութեան և վաճառման, կանոնագիր որ սկսած է արդէն ի կիր առնուիլ, Պրուսայի նահանգին և Իզմիթի գաւառակին մէջ։

Ահաւասիկ այս կանոնագիրը.

Յօդ. Ա.—Այն անձերը որ կը փափագին շերամի հունտ պատրաստել՝ վաճառելու համար, պարտին ի ձեռին ունենալ վկայական մը իրենց հնտարուծութեան և շերամաբուծութեան մասին ունեցած հմտութիւնը հաստատող, որ յանձնուած ըլլայ կամ երկրագործական վարժարանէ մը, կամ Պրուսայի շերամաբուծական հաստատութենէն կամ օտար երկրի մը նմանօրինակ վարժարանի մը կողմէ։

Այն անձերը որ չունենան սոյն վկայական մը և ներկայացուցած չըլլան Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին տնօրէնութեան՝ վաւերացնելու համար, չպիտի ծախեն իրենց պատրաստած շերամի հունտերը։ Այս արգելքին չեն ենթարկուիր այն անձերը որ իրենց անձնական գործածութեան համար հունտ կը պատրաստեն։ Սակայն հարկ է ապացուցանել Օսմ. Հանրային Պարտքի վարչութեան թէ այս հունտերը քննուած են մանրադիտով։

Յօդ. Բ.—Այն անձերը որ նախորդ յօդուածին մէջ յիշուած պայմաններով վկայական չեն առած և որոնք սակայն գիտեն հնտարուծութեան արհեստը, ամէն տարի գումարուող քննիչ մասնախումբին առջեւ քննութիւն մը անցընելէ ետքը պիտի կրնան հունտի պատրաստութեամբ ու վաճառականութեամբ զբաղիլ, վկայական առնելով։ Քննիչ մասնախումբը պիտի բաղկանայ. նահանգին հանրօգուտ շինութեանց և երկրագործութեան խորհրդականէ, օսմ. հանրային պարտքի տեսուչէն, շերամաբուծական վարժարանին տնօրէնէն, երկրագործական վարժարանի տնօրէնէն, առեւտրական ու երկրագործական սենեակին նախագահէն։

Յօդ. Գ.—Տեղացի վկայեալ հնտարուծները ինչպէս նաեւ անոնք որ կը փափագին օտար երկրէ բերուած հունտեր ծախել ու բաշխել, առանց բացառութեան պարտին վաճառման արտօնագիր մը առնել (ռուխսաթ Թէզքէրէսի). ասկէ զատ, պարտին օսմ. հանրային պարտքի վարչութեան ներկայացնել պանտրօլ փակցնելու համար իրենց տուփերը որոնք 30 կրամէն աւելի հունտ պարունակելու չեն։

Այս արտօնագիրներն ու պանտրօլները ձրիապէս պիտի տրուին հանրային պարտքի վարչութեան կողմէ, սեպտեմբեր 1էն մինչեւ փետրուարի վերջը, այսինքն ամէն տարւոյ վեցամսեայ միջոցին, և պանտրօլները տարբեր գոյներով պիտի ըլլան տեղական և օտար հունտերուն համար։

Յօդ. Դ.—Անոնք որ ներկայ կանոնագրին տրամադրութեանց հակառակ հունտ վաճառեն առանց ունենալու ըստ օրինի վաւերացուած վկայականը, պիտի ենթարկուին իրենց հունտերուն գրաւմանը, և ասկէ զատ 10 ոսկիի տուգանք մը պիտի առնուի իրենցմէ, տեղական իշխանութեան ձեռքով՝ Հանր. պարտքի վարչութեան խնդրանօք, և առանց ոչ և է դատարանի դիմելու։ Յանցանքը կրկին անգամ գործողներուն համար տուգանքը կրկնապատիկ պիտի առնուի։ Այս տուգանքներուն կէսը պիտի տրուի երեւան հանողին և միւս կէսը Հանրային պարտքի վարչութեան որ հասոյթներուն գլուխը պիտի անցընէ զայն։

Այսպէս գրաւուած հունտերը պիտի այրուին նահանգներու կեդրոններուն մէջ ի ներկայութեան վարչական Խորհրդի մէկ անդամին, Հանրօգուտ շինութեանց խորհրդականին, Հանրային Պարտքի վարչութեան տեսուչին և գլխաւոր հաշուակալին և վերջապէս շերամաբուծական վարժարանի տնօրէնին. գաւառակներու մէջ այս գործողութիւնը պիտի կատարուի ի ներկայութեան վարչական Խորհրդի մէկ անդամին, միւտիրներուն, պաշտօնեաներուն և գլխաւոր քարտուղարներուն Հանրային Պարտքի վարչութեան։

Այս պայմաններու մէջ կատարուած այրումը մամուլի միջոցով պիտի հաղորդուի հասարակութեան։

Յօդ. Ե.—Այն պարագային ուր հունտեր գրաւուին այն անձերէն որոնք ներկայ կանոնագրին Գ. յօդուածին տրամադրութեանց հակառակ արտօնագիր չունենան կամ հունտի տուփերուն վրայ պանտրօլ փակցուցած չըլլան, 5 զրուշի տուգանք մը պիտի առնուի իւրաքանչիւր 30 կրամ հունտ պարունակող տուփի համար. այս տուգանքին կէսը պիտի տրուի տուփերը երեւան հանողներուն և գրաւողներուն, իսկ միւս կէսը Հանրային Պարտքի վարչութեան որ հասոյթներու գլուխը պիտի անցընէ զայն։

Յօդ. Զ.—Վաճառման արտօնագիրները յանձնուելու պահուն հնտարուծները Հանրային Պարտքի վարչութեան տալու են իրենց ստորագրութեամբ թուղթ մը որով յանձն պիտի առնեն ամէն տարուան մարտ ամսու վերջը Հանրային պարտքի գործակալութիւններուն յայտնել քանակն ու որակը իրենց պատրաստած հունտերուն, ինչպէս նաեւ անունները այն շերամաբոյծներուն (հունտերուն քանակութեանը հետ) որոնց պիտի բաշխեն զանոնք։ Այն հնտարուծները, որոնք հակառակ այս տրամադրութեանց չի տան պահանջուած տեղեկութիւնները, առաջին անգամ ազդարարագիր մը պիտի ընդունին. կրկնութեան պարագային՝ յաջորդ տարուան համար արտօնագիր չպիտի տրուի իրենց։

Յօդ. Է.—Ներքին գործոց ու Ելմտական Նախարարութիւնները, ինչպէս նաեւ հանքերու, անտառներու և երկրագործութեան նախարարութիւնը պաշտօն ունին այս կանոնագիրը գործադրելու։

Բ. յօդուածին մէջ նախատեսուած քննիչ մասնախումբը պիտի կազմուի Պրուսայի շերամաբուծական վարժարանին մէջ։ Այս տարի ալ նախորդ տարիներուն պէս քննութիւն անցընել պիտի տայ այն անձերուն որոնք կը փափաքին հնտարուծութեամբ պարապիլ։ Մասնախումբը պիտի փորձարկէ պահանջուած ձեռնհասութիւնները Թուրքիոյ երկրագործական վարժարաններէն կամ օտար երկիրներու համանման հաստատութիւններէ վկայեալ աշակերտներու նկատմամբ, որոնք փափաքին հնտարուծութեամբ զբաղիլ, և լրագիրներու մէջ հրատարակել պիտի տայ այս արհեստագիտութեան կարող ճանչցուողներուն անունները։ Նստաշրջանը պիտի տեւէ 1898 հոկտեմբեր 10/22էն մինչեւ 31 հոկտ.—12 նոյեմ։ Քննութիւնները տեղի պիտի ունենան այս շրջանին մէջ, ամէն օր բացի չորեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի օրերէ։ Քննութիւն կրել ուզող հնտարուծները և օտար երկրի վկայական ունեցողները որոնք ուզեն վաւերացնել զայն՝ քննութենէ առաջ պէտք է իրենց խնդրագիրները կանոնական դրոշմ կրող թուղթի վրայ ուղղեն Պրուսայի շերամաբուծական հաստատութեան Տնօրէնին մինչեւ 1898 սեպտ. 30-12 հոկտ.։ Այս պայմանաժամէն ետք ո՛ և է խնդրագիր չ'ընդունուիր։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Գերմանիայէ վերադարձած երիտասարդ մը պատրաստ է դպրոցներու մէջ կամ մասնաւորներու Գերմաներէնի դասեր տալ։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	21	32
Ամէնէն բարձր գին	»	21	32 1/2
Ամէնէն վար գին	»	21	24
Րումէլիի Երկթ. գոյ.	Ֆր.	109	75
Ամէնէն բարձր գին	»	109	75
Ամէնէն վար գին	»	108	87

ԲԱՑՈՒՄ 25 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Գ.	Ք. Կ.	21	30
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	109	37
Օսմանիէ		417	—
Ռէժի		288	—
Օսմ. Պանքա		13	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		9	15
Երկրագործական Պանքա		7	30
Սօս. Օթ. Շանժ է Վալէօռ	Ա. Ո.	3	20
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթ.		745	—
» ժուիսանս		240	—
» պարտաթ.	Ֆր.	198	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	312	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	163	—

ՄԹԻԼԱՆՑ

Քոնսոլիտէ ութ օրուան	Օ. Ո.	2	50
» մէկ ամսուան	»	—	—
Րում. երկթ. ութ օրուան	»	—	—
» » մէկ ամսուան	»	—	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	10
Անգլիական ոսկի	»	109	38
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	10
Բրիմից	»	51	05
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	
Մէճալիք	»	88	30
Բուպլի Ալթազրամ	Օ. Ո.	8	59

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	10
» » » չէք	»	109	35
Բարիզ » »	Ֆր.	23	06 1/4
» » » չէք	»	22	96 1/4
Պէրլին անտոլիս չէք	Մարք	18	56
Վիէննա չէք	Ֆլոր.	10	91

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Սեպտ.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Ա.	Ա. Ո.	66	50
» » » Բ.	»	48	—
» » » Գ.	»	27	25
» » » Դ.) բաց.	»	23	—
) գոց.	»	23	—
Փոխառութիւն Գասապա	»	83	50
Օսմ. 3 1/2 0/0	»	79	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12	—
Այտընի երկաթուղի	»	12	25
Եգիպտական Միացեալ	»	109	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ	»	110	05
Հելլենական 5 0/0	»	38	—
Մոնոբոլ հելլենական 4 0/0	»	43	—
Ռանթ » 4 0/0	»	32	—
Պուլկ. փոխառ. 6 0/0 1888	»	93	—
» նոր » 6 0/0 1892	»	95	—
Փոխան. Բարիզի վրայ	»	25	551
Դրամազեղչ	»	2	1/2

ՎԻԷՆՆԱ, 5 Սեպտ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	62
» Լոնտոնի վրայ	»	120	40
Րումէլիի երկաթուղի	»	59	80
Օսմ. Ռէժի	»	132	—

ԲԱՐԻԶ, 5 Սեպտ.

Օսմ. Քոնս. Սեռի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	63
) գոց.	»	23	22
» » » Բ.	»	48	—
» » » Գ.	»	27	—
Օսմանիէ	»	417	—
Րումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	110	—
Օսմ. Ռէժի	»	288	—
Օսմ Կայս Պանքա	»	553	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 0/0	»	103	10
Քրէտի Լիոնէ	»	871	—
Պանք տը Բարի	»	—	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	93	05
Սպանիական արտաքին	»	41	55
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	330
Դրամազեղչ	»	02	—

ՊԵՐԼԻՆ, 5 Սեպտ.

Օսմ փոխառութիւն 1888	մարք	97	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	113	25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	400

ԱԶԴ.—Արեւելեան թէ Եւրոպական ասեղնագործութեան, պրոտէի, գծագրութեան և իր ամէն ճիւղերով փորձ և կարող վարժուհի մը, որ արհեստին նրբութեամբ և ճարտարութեամբը մեծ համբաւ ստացած է, կը փափաքի ազգային վարժարանաց և մասնաւորաց դաս տալ արդիւնաւորապէս։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

20 3—3

ԲԱՂԼ

Մեծ հայ վաճառատուն պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձից Սթամպօլ Մահմուտ փաշա Ապուտ Էֆենտի, Նենի Ջարշի թիւ 5-6.

Վաճառատունս՝ իր առաջին եռամեայ շրջանին մէջ արդեամբ ցոյց տուաւ թէ իր խոստումներ գործադրելու կարող էր եւ հաստատուն ազգային յաճախորդութեանց կողմէ քաջալերուած և փորձառութեամբ տեղեկացած թէ արդէն հասարակութենէ այնքան լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ որքան աւելի խնամեալ եւ ճաշակաւոր ի վաճառ հանէ իր հանդերձներն, այսօր կը համարձակի՝ թէ իր կերպասներու ընտրութեամբ և թէ գործաւորաց վարպետութեան տեսակէտով յայտարարել թէ՝ վեր ի վեր է հրապարակիս բոլոր հանդերձեղէնաց տներէ և այնպիսի գներով որ յանձնարարեալ զգեստուց չափ լաւ ձեւուած և ճաշակաւոր լինելով հանդերձ, 40 0/0 չափ մը պիտի շահին վաճառատունս պատուաւորողները։

Բողէլի հիմնադիրք, հրապարակիս ծանօթ չուխայի վաճառատան մը տէրերն լինելով, իրենց նպատակն եղած է տիպար հայ գործարան մը պատրաստել և միանգամայն չուխայի սպառումը բարձրացնել մեծաքանակ փոքրիկ շահով մը, յաճախորդաց թողլով բոլոր արհեստական շահերն. մեծ առաւելութիւն մը զոր բոլոր իր փոքրիկ մրցակիցներն անկարող են ցոյց տալ։ Ահա Բողէլի անմրցելիութեան գլխաւոր գաղտնիքը։

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ Թիւն 2 զրուշ

112 5—156

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓԻ ՎՐԱՅ
Գ. ԵՐՄԼՆՆԵԱՆ Ռ. ՄՂՔԵՆ ԵՒ ԸՆԿ.
Կ. Պոլիս, Սուլթան համամ Թօքաչեան խան Ա. յարկ Թիւ 18, 20, 22, 24 վաճառատուները,

Մթերանոցիս մէջ եղանակին յարմար ամէն տեսակ նորաձեւութեամբ պատրաստուած հագուստներ և կերպասներ կը գտնուին, աժան, տոկուն, լաւ ու ճաշակաւոր, որոնք Եւրոպայի մէջ պատրաստուած հագուստներէն աւելի նուրբ և ազնիւ ըլլալով ուրիշ վաճառատուններէ 20 առ % պակաս և գոհացուցիչ են։

Կը խնդրուի արգոյ հասարակութենէն որ հաճին մեր վաճառատունը այցելել և ստուգել որ Պոլսոյ և Ղալաթիոյ տուներուն հետ մրցելու վիճակին մէջ է։

Կանանց համար կաւէքններ ալ կը գտնուին։ Կիրակի օրերը բաց է։

23 ԳԻՆ ՈՐՈՇ 40—150

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
906,000,000 ՖՐԱՆՔ
Տնօրէնութիւն յԵւրոպա
Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ զ'Իթալիէն. 1, 3, ու Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ
1845ին հիմնուած է
Ապահովագր. ներու վճ. 1 Միլիոն 123,000000
1895ի տարեկան
Ապահովագրեալներու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 136,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000
1896 յունուար 1
Ունինք եւ անշարժ կալ. յԵւրոպա 40,00000
Յաւելեալ դրամագլուխ 121,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Միլիոն 141,00000
Տեղեկութեանց [illegible]
Շահաբաժիններու բարդմամբ և ապահովագրեալներու վերադարձմամբ՝ ի դէպ մահու
Պայմանագրութեան նոր եղանակ եւկեալ, Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.
Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ, աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վոյվոտա [illegible] խան, Ղալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որ ամէն երկու շաբաթ կը մեկնին Լիվերպուլ և Արեւելեան գիծ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթօն	2403
Ուրանիա	7268	Ադլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	2168
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Գալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոգգօ	1855
Քէտար	1876	Գամբանիա	12950
Նէբթունիա	1614	Լուքանիա	12950
Գագալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ձ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսանտրօ խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ, Պօրտօյ, Միտըլսպրօ և Սէն Մալօ գիծը բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Ռամսէս	3000	Թիպա	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպայը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբէնի	1500
Մարքօթիս	2500	Կիպէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէթէրլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
582 31. Ճէյմս Սթրիթ Լիվերպուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
ՏԷՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանըք թուրպէխանէի վրայ յարկը, Պէյ Չըրագճեանց դէմ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւով ակռաներ և խոռոչ վերցնելու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, ըստ ամերիկեան, ֆրանսական, և այլ արդիական երաշխաւորութեամբ։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքանդներու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութիւն.

Ց. Գ. Ամերկ. ատմ. համաձայն ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէսօրէ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գաղթիւղցիք կրնան դիմել իրենց բնակարանն, Թիւ 1 Թէքիւտէքն փողոց։

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ
ՄԻԱԿ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ ՄԻՋՕՐԻ ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ՍԱՆԴԱԼՈՎ
SANTAL MIDY

ՍԱՆԴԱԼ ՄԻՏԻ

Անմիջապէս կը ջնջէ տաքութիւնը, ցաւերը, ներքինները, 48 ժամուան մէջ կը բուժէ հոսումները. յոյժ ազդեցիկ է միզանցքի հիւանդութեանց մէջ, միզանցքաբորբման, արիւնամիզութեան, առանց միջոցաւ պատճառելու զոր տաքաց կը բերեն անդրաա և ուրիշ դեղերու հետ խառն սանդալները։
Ամէն քապսիւլ ՄԻՏԻ անունը կը կրէ։
Ամէն դեղարաններ

LONDON & LANCASHIRE
FIRE

ԼՈՆՏՈՆ ԵՒ ԼԱՆՔԱՇԻՐ
ՀՐԴԵՀԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862ԻՆ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,127,500 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ ՌՈՒԼՂԸՐ ՑԻՆՑԵԼ
Հէյտէն խան, Թիւ 2—3, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա
Առաջնակարգ Ընկերութիւն մ'է աս, իր առատաձեռնութեամբ, ճշդապահութեամբ և պատուաւորութեամբ համբաւաւոր։
Բնիկ ԹԷՕՏՕՐ ՍԹԷՖԱՆՈՒ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	1862
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտոնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Ճնծէլօ	1541	Գօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօստօ	2377	Տիտօ	4811	Հէտալկօ	1581	Միրատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1862	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Գօրօտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մոնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Քրավօ	1078	Տրուրօ	1713	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրիօ	3827
Քրֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտամօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճինօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրինօ	487
Դալիպօ	1337	Էշօ	1481	Քլէօ	1052	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Դամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլոմբօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասօ	1914
Դաղօ	1094	Ֆլամինիօ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ձիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	4083	Բիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
Միսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանտօ	2272	Բինտօ	1663	Ձէնօ	1850
Դիտօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	[illegible]	1613	Զէնօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդոնօ	1243	Լօրէնզօ	3191	Ռօմօ	1789		

Հինտու շոգենաւը, Նաւապետ Բօբս, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։
Իակօ շոգենաւը, Նաւապետ Ռեսթըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորուի ի Հըլ և ամսոյս 31ին պիտի մեկնի ուղղակի Պոլիս գալու համար։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 — Պէշիք	6 15	— —	7 — Գզկ.
1 30 Վոսփ.	6 50 Պէշիկ.	11 30	7 40 Գզկ.
12 15	7 55 Պէշիկ.	12 15	8 20
1 —	8 50	1 —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Ֆէրպ.	2 25	10 15 Գզկ.
2 30	10 10 Պէշիկ.	2 50 Վոսփոր	10 30 Ֆէրպ
3 —	10 35 Գզ. Գզ.	3 5	10 40 Գզկ.
3 15 Ֆէրպ.	11 — Գզկ.	3 30	11
3 30	11 — Ֆէրպ.	4 —	11 25 Գզկ.
4 —	11 20	4 30 Ֆէրպօթ	11 30 Ֆէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45 Ֆէրպ.		5 —	12 15
5 5		5 40 Պէշիկ.	
5 35		5 30 Ֆէրպօթ	
5 50		6 15 Պզկ.	

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 15 Պէշթ.	6 20 Պէյ.	11 45	7 5 Պզք.
12 —	6 50 Պզթ.	12 20	7 40 Պզք.
12 40	8 Պզթ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Ֆէրպ.	2 35 Վոսփ	10 15
3 25	10 15	3 5	10 30 Ֆէրպ.
3 15 Ֆէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Ֆէրպ.	4 — Ֆէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45	11 30 Ֆէրպ.
4 45 Ֆէրպօթ	11 45	5 30	11 45
5 25	12 —	5 30 Ֆէրպ.	12 1
5 50 Պզկ.		6 15 Պէյլէր	

ՀԱՐԷՄ ԻՒՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

2 — Հարէմէն Սալաճագ բացի կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ բացի կիր.է
3 30 » » » բացի Ուր.է
10 10 » » անտի Սալաճագ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճագ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ
ԵՒ
ԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գաթ. Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրգապատ եղած ատեն շոգենաւերը իրենց գտնուած տեղերը պիտի մնան

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ին կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.— ԿԵԱՆՔ.— ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— ԱՐԿԱԾՔ.

Ընկ. դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 10,000,000 ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար 67,000,000 ,
1895ի հասոյթք 25,000,000 ,
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 100,000,000 ,

Ընկերութեան քննիչ ի Կ. Պոլիս
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Ղալաթիա, Քարաքէօյ [illegible]
([illegible])

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ԹԷՕՏՕՐ ՌԷԲԲԷՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1898 Յունիս 1էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

(Բացի կիրակի օրերէն) Ռումելիի եզերքէն Կամուրջ երթալու շոգենաւաց երթեւեկութիւնը

ժ. Վ. Թ.
10 45 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Պօյճ. Ր. Հս. (Հիսարի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի 37
11 45 Ենմ Մզպ Պէօյք. Քրճ. Թրպ. Ենք ՍԹՆ. Պօյճ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի 40
12 35 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հիսար պիտի հաղորդակցի 39
1 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպահ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գանտ. Վնք. (Վնք. պիտի հաղորդակցի Ուր. ները Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշ.) 45
1 45 Ենմ. Մզպ. Պէօր. Թրպ. Ենք. (Ենք. պիտի հաղորդակցի) Պէշիկ. 43
2 0 Ենմ, Մզպ Պէօյճ Թրպ Պէյզ Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս, Գնտ Պէշիք. ուրբաթները Վնք Չնկ Պէյլ. Գուզկ. 37
2 50 Ր. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ԻսԹ. Միր. Պօյ. Ր. Հիս. Պէպէք (Պէպ պիտի հղորդ. ուրբ, Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք. 44
4 30 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ Ր. Հիս. Պէպէք (Պէպէքի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի) ուր. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք. 40
5 45 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թարպ. Պէյզ. Ենք. ՍԹՆ. Գանլ. Պօյճ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշ. 22
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Պէյլ. ՕրԹ Պէշիք. (Պէյզօզ Չիբ-զար շոգ. հետ պիտի հաղ.) 21
8 — Ա. Ր. Գվ. Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Պօյ. Ր. Հիս, Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշկ. 45
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. ՕրԹ. Պշք. ուրբ. Պէյզօզ 32

Ենիքէօյէն Կամուրջ երթալու շոգենաւ

11 20 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք. 21
2 15 Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք. 18

Պէպէքէն Կամուրջ երթալու շոգենաւ

11 — Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պշք 22
11 45 Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշք. 21
12 30 Ր. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշք. 32
1 20 Ր. Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ Պշք. 22
2 — Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Պէշք. Գպթ. 21
2 45 Պէպ. Արն. Գրչ. ՕրԹ. Պէշ. 18
3 30 Պէպ. Արն. Գրչ. ՕԹ. Պշք. 20
4 5 Պէպ. Արն. Գուր. ՕրԹ. Պէշ. Գպ. բացի ուր. 43
4 45 Պէպ. Արն. Գուր. ՕրԹ. Պէշ. 34
5 30 Պէպ. Արնվ. Գրչ. ՕրԹ. Գպ. բացի ուր.է 32
10 15 Ր. Հիսարէն ուղղակի Կամուրջ բացի ուր. 43
11 — Լրնաուտքէօյէն ուղղակի Կամուրջ 34

Անատոլու եզերքէն Կամուրջ երթալու շոգենաւ

11 — Գնլ. Չնկ. Պէյ. Իգկ. Իսկ. 33
11 30 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վան. Ուրբ. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 44
12 5 Պէպ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացի Ուրբաթէ 34
12 25 Պէյզ. Բշպ. Ենք, Չպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր. Ա. Հիսար Գնտ. Արն. Չէն. Պէյլ. Գուզ. Պէշ. 20
12 5 Վնք. Չնկ, Պէյլ. Գզկ. Պշք. 33
1 30 Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. 20
1 45 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գանլ, Ա. Հիս. Գնտ. 20 Վնք. [Վնք. շոգ. պիտի հաղ. ուր. ները Վնք Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 45
2 30 Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք. բացի ուրբ 34
3 — Պէյզ. Բշպ. Չպզլ. Գնլճ. Ա. Հ. Գնտ. Պէշ. պիտի հաղորդակցի ուրբաթօրերը Վնք. Չնկ. Պէյլլ. Գզկ. Պշք. 37
3 35 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլլ. Գզկճ. Պշք. բացի ուրբաթէ 32
4 30 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլճ. Ա. Հս. Գնտ. (Վնք.էն կը հաղորդակցի) Ուրբաթները 4 30 Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Չնկ. Պէյլ. Գուզ. Պշք. 39
5 15 Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գզկ. Պէշ. 33
7 30 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Գնլճ. Մրկ. Ր. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Արն. Չնկ. Պէյլ. ՕրԹ. Գզկ. Պշք. հինգշաբթի օրերը ՕրԹ. Պշք. հանդիպելէ զատ Իւսկիւտար ալ պիտի հանդիպի 20
8 50 Մէզ. Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզլ. Գնլ. Ա. Հ. Գնտ. Վն. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. 18
9 35 Գնտ. Չնկ. Պէյլ. Իսկ. բացի Ուր.
10 15 Պէյզ. Ենք. Գնլճ. Ա. Հիս. Չնկ. Պէյլ. Պշք. բացի ուրբաթէ 22
10 15 Ա. Հս.էն ուղ. կամուրջ ուր. օրերը 10 35ին 44
10 35 Գզկ.էն ուղղակի կամուրջ բացի Ուր.է [illegible]
11 — Գզկ.էն » » » » 20

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Ռումելիի եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 45 Պշք, ՕրԹ, ԱրՆ, Պէպ, Ր. Հ, Պօյճ. Ենք, Թրպ, Պէօյ, Մզպ, Ենմ, ուրբաթները Պէյզօզ 37
2 30 Պէշ. ՕրԹ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. Մրկ Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. 40
3 — Գապ, Պշք. Գզկ. ՕրԹ. Պէյլ. Չնկ. Արնվ. Գնտ. Ա. Ր. Հս. Գնլ. Միրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզօզ Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 22
4 — Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. 21
5 — Գապ. Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Արնվ. Վնք. Գանտ. Ա. Ր. Հս. Գնլճ. Չուպուզ. Բշպ. Պէյզ. 20
6 — Գապ. Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ. Գվզ. ներ 45
7 — Պշք. ՕրԹ. Պէյլ. Չէնկ. Արն. Գնտ. Ր. Հս. Պօյճ. Գնլ. Ենք. Թրպ. Պէյք. Մէզ. Պէօյ. 18
8 36 Պշք. ՕրԹ. Արնվ. Պէպ. Ր. Հիս. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Եէնիմ. 32
9 20 Պէշ. ՕրԹ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր. Հիս. ուր. Միրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. 43
10 — Ենիք. Թրպ. Պէյք. Մէզ. Ենիմ. Ա. Ր. Գավազ բացի ուրբաթէ 40
10 5 Պէշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ. 37
10 45 Պէպ. Ր. Հս. Պօյ. Մրկ, ՍԹՆ, Ենք, Թրպ, Քրճպ. Պը. Մզպ. Ենմ. 45
11 30 Ուր. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենիմ. (Ենք.է Պէյզ. գացող շոգ. հետ հաղորդակցելով 43
11 40 Պէպ. Ր. Հիս. Պօյճ. Միրկ. ՍԹՆ. Ենք. 19

Կամուրջէն Պէպէք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 40 Ուղղակի Ր. Հիսար 22
1 20 Ուղղակի Պէպէք 20
2 50 Ուղղակի Պէպէք 20
3 30 Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ 43
4 10 Ուղղակի Պէպէք ուրբաթ Պէյլ. Չնկ. 31
4 15 Ուղղակի Պէպէք բացի ուրբաթէ 32
10 30 Պշք. Օր. Գրչ. Արն. բացի Ուր. 34
1 15 Գապ. Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Պէպ. Ր. Հ. Պօյճ. Ենք. 18
1 45 Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արն. Գնտ. Ա. Հս. 22
2 15 Պշք. ՕրԹ. Գրչ. Արնվ. Պէպէք. 22

Կամուրջէն Անատոլու եզերք երթեւեկող շոգենաւաց ժամերը

12 10 Ուղղակի Վանիքէօյ 33
1 — Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հիս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Գվզ. ներ 44
1 45 Պշք. ՕրԹ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. բացի ուր. 34
2 45 Ուղղակի Գանտիլլի բացի ուրբաթէ 32
2 50 Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վնք. Գնտլ. Ա. Հ. Գնլճ. Չպզ. Բշպ. Պէյզօզ ուրբաթ օրերը 2 35ին Թրպ. Պէօյք. Մզպ. 39
4 35 Պշք. ՕրԹ. Պէյլ. Չնկ. Վնք, 33
8 35 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. պիտի հղրդ. ուրբ. 8 45 Ա. Հիս. Գնլճ. Չպզլ. Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. 33
9 — Պշք. Գնտ. Ա. Հիսա. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. բացի ուրբաթէ
9 30 Պշք. Գզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանք. Գնտ. Ա. Հ. Ուրբ. օրերը 20 վայրկեան վերջը 44
10 15 Իսկ. Գուզկ. (բացի ուրբաթէ) 42
10 20 Պէշք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. Մէզ. Ր. Ա. Գավազներ 38
10 35 Պշք. Պէյլ. Չէնկ. Վնք. Արն. Գնտ. Ա. Ր. Հիս. Գնլճ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պէյզ. ուրբաթ օրերը 15 վարկեան վերջը Գզկ. 33
10 40 Իսկտ Գզկ. (բացի ուրբաթէ) 21
11 — Պէշք. Գզկ. Պէյլ. Չնկ. Վանք. Գնտ. Պէպէք բացի ուրբաթէ 33
11 20 Գնտ. Ա. Հիս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ. ուրբաթ օրերը Գուզկունճուգ 44
2 — Պէշ. Գուզկ. Պէյլ. Չէն. Վան. Պէպէք 34

Ամէն ուրբաթ ժամ 1ին Մէզարպուրնիէն շոգենաւ մը ելլելով Պէօյք. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր. Հս. Պէպ. Արն. ՕրԹ. Պշք. հանդիպելով Կամուրջ։

Ամէն ուրբաթ ժամ 10 45ին Մէզարպուրնիէն շոգենաւ մը ելլելով Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ. հանդիպելով Կամուրջ։

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET D
COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Շ. 5 3 6 Միտիլլի, Իզմիր, Գիրէտ, Աղեքսանդրիա, ժամը 3ին յետ միջօրէի։
26 7 [illegible] 10ին։
Դ. 27 8 Տարտանէլ, Այնորօզ, Սէլանիկ, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Եշ. 29 10 Ինէպօլու, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն եւ Պաթում առաւօտեան ժամը 11ին։ 562

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible]
Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]
ՄԵԿՆՈՒՄ
Սեպտ. 6 Անատոլի Մարսիլիա ուղղակի։ Բարիզ-Լիոն Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,
Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »
Ուղղակի և արագ ուղեւորութիւն [illegible], ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ՐԸԳՈՒԼ
576 Թօփհանէ, քարափին վրայ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերպուլ և Արեւելեան գիծը բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Ֆլավիան	3500
Արմէնիան	10500	Էմիրչիրն	3500
Քէսդրիան	10500	Աըրժ. ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիան	8000	Ալզաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէպանիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպօն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Ա.

ԵՐԿՈՒ ՄԱՐՔԻԶՈՒՀԻՆԵՐԸ

Հետեւեալ օրերը Լէոնթին իր արգուզարդերուն զբաղեցաւ։ Ներքնաներուն ընտրութեան, շրջազգեստներուն ձեւին ու յօրինուածին վրայ կարծիք հարցուց Կոնթրանին, և անոր խորհրդոցն հետեւեցաւ։ Ճաշակի և վայելչութեան խնդրոց մէջ շատ փորձեալ էր մարքիզը։

Վերջին այցելութիւնն ալ ընել երթալով, Լէոնթին իր դասերուն հոգէն ազատեցաւ։

Իր զբաղմանց և կրնանք ըսել մտահոգութեանց հակառակ, չմոռցաւ իր կրասեր քոյրը։ Երկու անգամ Սէն-Տընի գնաց զայն համբուրելու և մանր ընծաներ տալու համար։ Բայց ոչ քոյրիկին, ոչ ալ իր հին վարժուհիներուն չյայտնեց իրեն համար պատրաստուած նոր վիճակը։ Կոնթրանի խրատին կը հետեւէր։

Անժէլ, իր մանուկ հասակին հակառակ, գուշակեց սակայն թէ արտասովոր բան մը կ'անցնէր իր քրոջ կեանքին մէջ։ Նշմարեց նաեւ որ Լէոնթին, թէեւ միշտ գորովալից, միշտ խանդաղատ, սովորականէն աւելի ուժով և աւելի շատ կը համբուրէր զինքը։

Հասաւ մեծ օրուան նախորդ օրը։ Լէոնթին Կոնթրանի կ'սպասէր, Պլէաօ ներկայացաւ։

—Օրիո՛րդ, ըսաւ, կուգամ ձեզ առնել Գ. մարքիզին կողմէ, որ երկու ժամ առաջ Փարիզէն մեկնելու հարկադրեցաւ։

—Ինչպէ՛ս, ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, գոչեց աղջիկը։

—Մի՛ վախնաք, օրիո՛րդ, պատասխանեց Պլէաօ ժպտելով. Գ. մարքիզը Փարիզէն հեռու չէ, և ձեր երջանկութեանը կ'զբաղի։ Վախցաւ որ տուած հրամանները լաւ չեն գործադրուիր, և անձամբ գնաց հսկելու։

Գ. մարքիզն ըսած է ձեզ անշուշտ թէ ինք Բրէսլի մէջ ծնած է, որ Օռլէանէն քանի մը փարսախ հեռու գեղ մ'է, հո՛ն իր հայրենական գղեակին մէջ՝ ուզեց կատարել ձեր ամուսնութիւնը։ Բրէսլի գիւղապետին իմաց տուած է. վկաները պիտի գան վաղ առտու, մենք ալ կէս օրէն առաջ գղեակը պիտի գտնուինք, վասն զի խօսք տուի մարքիզին որ ընկերանամ ձեզ։ Այս ծանր պարագային մէջ, եթէ հաճիք, օրիո՛րդ, ձեզ իբրեւ հայր ծառայելու պատիւը պիտի ունենամ։

Լէոնթինի աչերն արտասուքով լեցուեցան։

—Ինչո՞ւ համար մեր ամուսնութիւնը Փարիզի մէջ չկատարուիր, ըսաւ։

—Ես ալ ըսի զայդ Գ. մարքիզին, պատասխանեց Պլէաօ։ Բայց նա յիշեցուց ինծ թէ ազնուական մեծ ընտանեաց մէջ սովորութիւն է որ ամուսնութիւնն իրենց նախնեաց գղեակին մէջ կը կատարուի։

Աղջիկը չկրցաւ այլ եւս առարկութիւն ընել։

—Վաղ առաւօտ ժամը քանի՞ն պատրաստ պէտք է գտնուիմ, հարցուց։

—Ուղեկառքը ձեր դրան առջեւ պիտի գայ ժամը հինգ ու կէսին։ Ես ալ պիտի գամ ժամը վեցէն առաջ ձեզ առնելու, վասն զի եթէ չենք ուզեր ուշ մնալ, պէտք է որ ժամը վեցին Ծոզի գանէն դուրս ելնենք։

—Շնորհակալ եմ, պարո՛ն, ժամը հինգ ու կէսին պատրաստ կ'ըլլամ ճանբայ ելլելու։

13

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ժամը տասն-մէկը քսան անցած, Լէոնթին և սուտ նօտարը տանող ուղեկառքը գղեակին մեծ դռնէն ներս կը մտնէր։

Մարքիզը վազելով դիմաւորեց օրիորդը և կառքէն վար իջուց։

—Վերջապէս եկա՛ք, ըսաւ անոր ձեռքն երկնցնելով. շուտ բարեցէք, նախաճաշը մեզի կ'սպասէ։

Եւ տարաւ զայն սրահ մը, ուր սեղան մը պատրաստուած էր երեք սպասքով։ Պլէաօ ալ անոնց ետեւէն գացեր էր։

Սեղանի նստան, Լէոնթին մարքիզին քովը, Պլէաօ ալ անոնց դիմացը։ Համբակ սպասաւոր մը ծառայութիւն կ'ընէր բաւական ձախող կերպով։

Պլէաօ ցոյց տուաւ թէ մարդ մը չարութիւն ընելով ախորժակը չի կորսնցներ։ Չէր ուտեր, այլ կը լափէր։

Ճաշը լմնցաւ. Լէոնթին և Կոնթրան խորշու կը նայէին և աչերով կը խօսակցէին. իսկ միւսը չէր կրնար խօսք մ'ըսել, վասն զի բերանը լեցուն էր միշտ։

Մարքիզին ստիպմամբը Լէոնթին հաճեցաւ վառեակի թեւ մը ծծել. յետոյ շրթունքը թրջեց գաւաթ մը պատուական Բոմառի մէջ, որ «երկնային նեկտար» յորջորջումին արժանացաւ Պլէաօէն։

Սուրճը խմելու վրայ էին, ուրիշ ծառայ մը դուռ մը բանալով իմացուց Գ. մարքիզին թէ Գ. գիւղապետն և վկաները կ'սպասէին։

—Ժամն եկաւ, պաշտելի՛ Լէոնթինս, ըսաւ մարքիզը. քանի մը վայրկեանէն պիտի միանանք, ցկեանս միանանք։

Աղջիկն իր ձեռքն անոր ձեռքին մէջ դրաւ, և սիրավառ նայուածքով մը.

—Կոնթրա՛ն, կը սիրեմ զձեզ, պատասխանեց, և շատ երջանիկ եմ։

—Ցո՛յժ սրտաշարժ, ըսաւ ինքնին Պլէաօ՝ արտասուք մը սրբելու ձեւով։

Իսկոյն անցան ամուսնութեան համար պատրաստուած դահլիճը, որ ուղղանկիւնի սրահ մ'էր՝ պարտէզին վրայ նայող չորս պատուհաններով։ Պատերուն վրայ երկու մեծ մարդու բարձրութեամբ պատկերներ կային, որոց վրայ պալատական տարազով տիկիններ և սպառազէն ասպետներ նկարուած էին։

Կանանչ գորգով ծածկուած մեծ սեղանի մը վրայ տումար մը, յախճապակէ կաղամար և գրիչներ կը տեսնուէին։

Գիւղապետն, որ ոտքի վրայ էր, [illegible] ողջուներ էր ամուսնացուները, սեղանին մէկ կողմը կեցած էր՝ մէջքը եռագոյն գօտիով։ Հաստ գիրք մը բռնած էր ձեռքը, որուն կողքին վրայ գօտիին երեք գոյները նկարուած էին։ Այն գիրքը ֆրանսական օրինաց հաւաքածոն էր։

Գիւղապետին քով նստած էր քարտուղարը։ Այս վերջինին առջեւ մեծ թղթածրար մը կար, զոր խնամով աչքէ անցունելու երեւոյթ ունէր։

Այս երկու մարդոց դիմացը, դահլիճին միւս կողմը երկու թիկնաթոռ դրուած էին։ Անոնց մօտ չորս մարդ շարուած էին նորեկներն ողջունելու համար. վկաներն էին։

—Պարո՛ն մարքիզ, և դուք, օրիո՛րդ, ըսաւ գիւղապետը, հաճեցէք նստիլ այս երկու թիկնաթոռներուն վրայ. դուք ալ, Գ. մարքիզին վկաներն՝ անոր աջ կողմը, օրիորդիններն անոր ձախ կողմը։ Երբ ամէնն ալ նստան, Պլէաօէն զատ, որ երկու թիկնաթոռներուն ետեւին կանգնած էր, գիւղապետութեան քարտուղարն յստակ ձայնով կարդաց ամուսնութեան պայմանագիրը։

(Շարունակելի)